

Centennial Ball is Social Event of the Season

The St. Vitus Centennial Ball held last Saturday evening, January 16 in the auditorium was an overwhelming success. It was the one of the top social events in the Slovenian community in many years. Four hundred and thirty-five party goers braved cold winter weather to help St. Vitus celebrate its 100th anniversary. Ticket sales reached a climax early last week and sold out days before the church benefit. The hall was beautifully decorated with four turn-of-the-century lighted street lamps and illuminated shrubbery, and an overhead rotating crystal ball. Each table held a 5-tier glass decoration with alternating flowers and lighted candles. The overall view from the balcony was breathtaking. The Joey Tomsick Band played brilliantly during dancing. The exceptionally delicious meal was prepared by Julie Zalar. The four committee persons are to be congratulated for their outstanding contribution to a stupendous event. The guests were abuzz with delight and remarks were heard that this was one of the few events in years where most of the patrons stayed until the very end.

The chairpersons pictured above are, from left, Louise Strauss, Danny Reiger, Gene Drobic, and Martina Jakomin.

(All photos by Tony Grdina)

A table of party-goers at the St. Vitus Centennial Ball are, from left, Jennie Strumbel, Josie Mohorcic, Ed and Daniella Avsec, Florence Jaksic, Joe Avsec, and Millie and Jim Logar.

Delighted to participate in the 100th year celebration are, from left, Bill and Mary Fugo, parents of Denise Marie Fugo, owner of Sammy's Restaurant, and Centennial Ball Co-chairman, Danny Reiger.

Mark Grdina Sledding in Europe

Mark Grdina left Cleveland last Friday and is now competing for the United States Bobsled team in Cortina, Italy. The competition there is from Jan. 17th to the 24th.

Then the sledders venture to Arunwalderhof in the Tyrol area of Austria for the Europa Cup - Igla from January 24 through February 1.

The World Championships follow in the same place until Feb. 16.

If the U.S. team does well, they will be invited to compete in the World Cup in Lillehammer, Norway from Feb. 17 to March 4. Lillehammer is the site of the 1994 Winter Olympics.

St. Vitus Endowment Update

The Board of Trustees of the St. Vitus Endowment Trust is pleased to announce that as of January 20 the campaign for the Endowment Trust has reached a milestone by achieving 70% of the minimum goal of \$750,000.

The campaign has raised \$523,500 to date. Of this amount only \$21,000 (4%) is pledged with the remaining amount already collected.

Approximately 450 persons or organizations have contributed. This equates to an average donation of \$1,163. If you discount the large donations, the average is between \$400 and \$750.

The purpose of the St. Vitus Endowment Trust is to provide support for the operation, maintenance, capital requirements, student scholarships, and continued existence of the St. Vitus parish.

St. Vitus is the first Slovenian Catholic parish established in Ohio, in 1893. The parish is celebrating its centennial year. Two speakers sponsored by the Endowment Trust in conjunction with the Centennial Year were Rev. Joseph Yelenc and Doctor Robert J. White.

The next Centennial event is a chicken and pork dinner sponsored by the Saturday St. Vitus Slovenian Language School on Sunday, January 24. Tickets are \$8 for adults and \$4 for children. Serving begins at 11:30 a.m. Take-outs are available.

Slovenian School Benefit

St. Vitus Slovenian Language School is sponsoring its annual benefit chicken/roast beef dinner on Sunday, January 24. Serving will be from 11 a.m. until 1:30 p.m. Donation is \$8 for adults.

Everyone is invited.

Iz Clevelanda in okolice

Kosilo Slovenske šole—

To nedeljo vas vabi Slovenska šola pri Sv. Vidu na kosilo, ki bo v šolski dvorani od 11.30 do 1.30 pop. Dopis na str. 8.

»Pristavska noč«—

Vsakoletno »Pristavsko noč« bo to soboto v SND na St. Clairju. Za več informacije in vstopnice, pokličite Jožeta Koširja na 481-5621.

Upokojenci Slov. pristave—

Klub upokojencev Slovenske pristave ima mesečno sejo v sredo, 27. januarja, ob 1.30 pop., v Baragovem Domu na St. Clair Ave. Članstvo lepo vabljeno.

Seja—

Klub upokojencev v Nevburgu in Maple Hts. ima sejo v sredo, 27. jan., ob 1. pop., v SND na E. 80 St.

Televizijske oddaje—

Obveščeni smo, da tisti, ki dobivajo narodnostno kabelsko televizijsko postajo »Scola«, lahko gledajo oddajo RTV Ljubljane ob 6.30 zv., in ne več ob 9.30 zv.

V tiskovni sklad—

Klub slov. upokojencev na Holmes Ave. je poklonil \$70 v podporo našemu list. Za njih naklonjenost se najlepše zahvalimo!

Organizacije vabimo, da nam sporočajo datume njihovih prireditev, načrtovanih za leto 1993.

New Government For Slovenia

This morning, just before publication, in a telephone conversation with a source in Ljubljana, we received confirmation that Slovenia now has a new government. The Prime Minister continues to be Dr. Janez Drnovsek, leader of the Liberal Democrat party. The Deputy Prime Minister and the new Foreign Minister is Lojze Peterle, leader of the Christian Democrats and a former prime minister. Dr. Dimitrij Rupel is no longer foreign minister, but remains a member of Slovenia's parliament and leader of his party's members in parliament.

What is most interesting is that the third major party co-operating in the coalition are the former Communists, who also have four of the fifteen seats in the government, as do the Christian Democrats. The two strongest conservative parties other than the Christian Democrats thus remain in the opposition.

A much fuller report on the new government is on page seven in the Slovene section.

Dr. Rudolph M. Susel

Izreden uspeh—

Banket ob stoletnici ustanovitve fare sv. Vida, ki je bil preteklo soboto v svetovidskem avditoriju, je izredno lepo uspel. Daljše poročilo s fotografijami je v angleškem delu.

Srečanje z županom Whiteom—

Pretekli petek zvečer je clevelandski župan Michael White imel srečanje z uredniki narodnostnih časopisov v Clevelandu (teh je sedaj bore malo) in voditelji narodnostnih radijskih oddaj (ki jih je veliko več). White je znova potrdil, da je nadarjen govornik in je bilo ozračje zelo prijetno, čeprav vsebinsko manj tehten kot na prejšnjih srečanjih.

Kosilo pri M. Vnebovzeti—

V nedeljo, 14. februarja, na dan sv. Valentina, bo v šolski dvorani pri Mariji Vnebovzeti kosilo, na katerega vas vabi tamkajšnji Slovenski cerkveni zbor.

Pobratenje mest—

Izgleda, da se nekateri zanimajo za novice glede nadaljnjih korakov v zvezi z nameravanim pobratenjem mest Cleveland-Ljubljana. Zagotavljamo, da bomo več poročali takrat, ko bomo več izvedli.

Novi grobovi

Jerry Bohinc

Včeraj je v Meridia Hillcrest bolnici za srčno boleznijo umrl 87 let stari Jerry Bohinc, ki je lastoval mnoga leta trgovino Northeast Appliance & Furniture Co. Rojen v Clevelandu, so ga njegovi starši vzeli v Slovenijo, ko je bil 5 let star, v Cleveland se je vrnil, ko je imel 18 let in živel v svetovidski okolici. V 30ih letih je imel trgovino v senklerski naselbini, nato na E. 185 St., končno pa na Lake Shore Blvd. v Euclidu. Trgovina je bila prodana neslovencem l. 1989. Zanj žalujejo žena Genevieve, roj. Zulich, oče Kathryn Wisne, Geraldine Kaspar, Genevieve Firnhaber, Jeromea ml., Jamesa, Michaela in Thomasa, 15-krat stari oče, brat Ivane, Mare ter že pok. Stanleya, Paula in Slave. Pogreb bo iz Brickmanovega zavoda na 21900 Euclid Ave. v soboto, s sv. mašo ob 10. dop. v cerkvi sv. Noela in pokopom na Vernih duš pokopališču. Ure kropjenja bodo jutri, v petek, od 2. do 4. pop. in zv. od 7. do 9. Družina priporoča darove v pokojnikov spomin Slovenskemu domu za ostarele na 18621 Neff Rd., Cleveland, OH 44119.

(Osmrtnice tudi na str. 11, 12)

Podpirajmo Slovenijo!

Cleveland's Mayor Michael White Addresses Nationality Editors

Last Friday evening, Cleveland Mayor Michael White hosted a reception and meeting with local nationality newspaper editors and radio program hosts in City Hall's Red Room. Mayor White's Liaison for International Affairs, Richard J. Konisiewicz, organized the meeting, welcomed the some fifty guests, and introduced Mayor White.

Most of those present were from various local radio programs. As is usually the case in such nationality-based gatherings, Slovene Americans were well-represented. Attending were Tony Petkovsek, Joey Tomsick, Paul Lavrishia and Eda Vovk, the new proprietor of Tivoli Enterprises in the St. Clair Slovenian National Home. It was also pleasant to exchange greetings with Joe Skrabec, who is a City of Cleveland employee.

Mayor White's remarks were brief. He expressed pleasure at the efforts expended by the members of the city's 72 nationality groups to keep their heritages alive. This is something worthwhile, he noted, and added that the challenge is to use this diversity to promote understanding and mutual respect, not to accentuate separateness from each other.

The Mayor noted, as he has before in similar gatherings, that his home neighborhood was and remains close to the Cleveland Cultural Gardens. He said the city has invested a million dollars in the Gardens by installing new sidewalks,

improving the grounds, the lighting, and the general safety. He noted in particular that huge numbers of flowers have been planted in recent years and urged those who have not seen the Gardens in recent years to plan on doing so.

The Mayor also urged that the various nationality groups get involved in helping refurbish their particular Garden, to invest time and money to assist the renovation along with the City of Cleveland.

White also spoke of the Gateway project and noted he had insisted that when the Gateway stadium opens for baseball next year, each of the 72 nationality groups will have its flag flying in front of it. Of these, of course, one will be Slovene.

The Mayor emphasized his religious faith and urged prayers for the City especially in these coming weeks, as it is a particularly difficult time. Although he did not say so, he surely had in mind the recent death while in police custody of an African American Cleveland and the tension this incident has provoked.

White is completing his first four year term and will be a candidate for reelection this November. At this point, no major potential opponent has surfaced and it appears likely he will win another four years. That was the conventional wisdom about former president George Bush a year ago, however, so things can change.

Together with the Mayor, of course, all members of Cleve-

land City Council also will face elections this year. They also serve four year terms.

It was a pleasant gathering and the atmosphere surely reflected the interests of those present. It would be nice, however, to have a format that would emphasize less the social side and more the substantive.

Dr. Rudolph M. Susel

Singers Wanted

Singers are needed to join Glasbena Matica Chorus which meets each Monday night at 7:30 p.m. in the Slovenian National Home on St. Clair Avenue.

First rehearsal for 1993 will be on January 25. Tenors are especially in demand, but all good vocalists are welcome.

If you enjoy singing and performing in a concert and making good friends, please join us.

Call president Bob Hopkins at 467-7475.

Bells Against Abortion

The Most Reverend Anthony M. Pilla, Bishop of Cleveland, has asked that parishes throughout the eight-county diocese participate in a tolling of bells to remember the aborted unborn, Friday, January 22 at noon. It is the 20th anniversary of the U.S. Supreme Court's decision which legalized abortion.

St. Mary Benefit

The Holy Name Society of St. Mary (Collinwood) parish is sponsoring a raffle/dinner on Saturday, February 6 at the Collinwood Slovenian Home. Tickets are \$40 each. For further information contact Bill Kozak (541-4034), or Ed Kocin (451-6792), or Frank Zernic (486-6157).

100 Words

More or Less
by
John Mercina

I DID NOT VOTE FOR YOU BECAUSE...

- 1- I DON'T TRUST YOU
- 2- I DID NOT EVADE THE DRAFT
- 3- I DID NOT SMOKE MARIJUANA
- 4- I DO NOT BELIEVE IN ABORTION
- 5- I BELIEVED IN THE REPUBLICAN PLATFORM
- 6- I DID NOT WANT TO SEE YOUR WIFE AS A CO-PRESIDENT
- 7- I AM NOT A JOGGER

BUT - IN A FREE COUNTRY THAT BOTH OF US LIVE IN, BOTH OF US CAN AGREE TO DISAGREE AND STILL RESPECT EACH OTHER. GOOD LUCK AND GOD'S HELP TO YOU AND OUR NATION, MR. PRESIDENT!

Old Glory Speaks Out

Some people call me Old Glory. Others call me the Star Spangled Banner, but whatever they call me, I am your flag, the flag of the United States of America.

Something has been bothering me and I thought I might talk it over with you — because it concerns you and me. I remember when people would line up on both sides of the street to watch a parade and naturally I would be leading it, proudly waving in the breeze. When your daddy saw me coming, he immediately removed his hat and placed it against his left shoulder so that his right hand was directly over his heart — remember?

And you... I remember you, standing there as straight as a soldier. You didn't have a hat, but you were giving the right salute. Remember little sister? Not to be outdone, she was saluting the same as you, with her right hand over her heart, remember?

What happened? I'm still the same old flag. Oh, I have a few more stars than I used to have and a lot of blood has been shed since those parades of long ago. But now I don't feel as proud as I used to. When I come down the street you just stand there with your hands in your pockets and I may get a small glance and then you look away.

Then I see the children running around and shouting — they don't seem to know who I am. I saw one man take off his hat, then look around, and when he didn't see anybody else with theirs off, he quickly put his back on.

Is it a sin to be patriotic anymore? Have you forgotten what I stand for and where I've been? Valley Forge — Bull Run — The Alamo — The Argonne — Guadalcanal — Korea — Vietnam? Take a look at the Memorial Honor Rolls of those who never came back in order to keep this Republic free — one nation under God.

When you salute me, you are actually saluting them. Well, it won't be long before I'll be coming down the street again. So when you see me, stand straight, place your right hand over your heart and I'll salute you by waving back — and I'll know that you remembered.

—Anonymous

USS Band Winter Concert

For fifteen years each season, the United Slovenian Society sponsors a Winter Concert with this year's event scheduled for Saturday, February 6, at the Slovene Workmen's Home, 15335 Waterloo Road.

The evening's main festivity will feature the concert performance at 7 p.m. in the main auditorium.

This year an optional dinner will be served from 5 p.m. on in the lower hall.

After 9 p.m. a special presentation will take place with the Lipa Park Button Box Club of St. Catharine's, Ontario, Canada who will play for the dance and social.

Tickets for the entire package — dinner, concert and dancing are \$15, and for the concert and dance \$8 per person. They are available from Slovene Workmen's Home, the Polka Hall of Fame, 291 E. 222 Street, or by calling Shirley Lipold at 692-0577.

The USS Band features a variety of Slovenian favorites, show tunes, big band selections and marches and has performed throughout greater Cleveland and in Slovenian communities in other states and Canada since it's inception in 1978. In 1981 the band toured Slovenia and has been under Norman Novak's direction since the beginning.

—Tony Petkovsek

EVENTS...

The Euclid Pensioners Club annual dinner dance will be held Feb. 6 in the Slovenian Society Home. Music by Slovenian Chromatic Club. For tickets call Josephine Trunk at 481-5004 or Ann Kosten at 946-3878.

Al Koporc, Jr.
Piano Technician
(216) 481-1104

"THE WAY TO GO"

22078 LAKESHORE BOULEVARD
EUCLID, OHIO 44123

Unique Vacation Specialists

Think snow! Think Euclid Travel!
SKI VACATION PACKAGES

Donna Lucas, owner
Patricia Spivak, Travel Consultant

261-1050

Fixed-Rate Home Equity Loans

No Closing Costs or Fees
(Limited-time offer)

- Loans from \$5,000 to \$100,000 based on the equity in your home
- Terms to fit your budget
- Fast approval

8.50%
Annual Percentage Rate

Rate subject to change without notice

METROPOLITAN SAVINGS BANK

Your Friendly Neighborhood Bank

• Chesterland 12595 Chillicothe Rd.	729-0400	• Shaker Hts. 20200 Van Aken Blvd.	752-4141
• Cleveland 920 E. 185th St.	486-4100	• South Euclid 14483 Cedar Rd.	291-2800
• Cleveland Hts. 1865 Coventry Rd.	371-2000	• Willoughby Hills 2765 SOM Center Rd.	944-3400
• Euclid 1515 E. 260th St.	731-8865		
• Pepper Pike 3637 Lander Rd.	831-8800		

Metropolitan Savings Bank of Cleveland • Member FDIC

Electronic Filing

800★TAX REFUND

18975 Villaview Road • Cleveland, OH 44119
1-800-TAX REFUND

Anton M. Lavrishia (216) 692-1172

Karel Mauser - Slovenian writer, poet of the land

by Stane J. Kuhar
Dorothy - The Dead Son
People Under a Whip -
The Assistant Pastor Klemen -
This Cursed Blood -
And The Land

These are but a few of the numerous books and novels written by perhaps the most famous Slovenian emigré writer and poet, Karel Mauser.

Karel was born on August 11, 1918 in the village of Zagorica by Bled, Slovenia. This is in the northern area of Slovenia. His father was France Mauser and his mother was Helena (nee Triller) Mauser.

His father's occupation as a steelworker kept the family in constant movement. The family resided in Gorjahn, Podbrezja, and then to Kranj.

It was in Kranj that Karel completed his high school and college work. Upon receiving his bachelor's degree he entered into the Ljubljanska Seminary toward a vocation as a priest in the Catholic Church. This occurred in the fall of 1939.

During his studies toward the priesthood Karel spent most of his free and summer time as a farm helper, mainly in the village of Zdenski. The familiar farm settings and village life would come alive later in many of Karel's short stories, novels, and poems. As he personally told me many a time, "I was then and forever tied to the notion of land, as it was the closest a person could come in contact with nature; and therefore with God."

From 1939 through 1943 Karel continued his studies. By 1944 his health was poor and for this and personal reasons he left the seminary. Karel eventually found employment in a Slovenian publishing company and in 1945 he married Marija (nee Habjan) Mauser.

It was also in 1945 that Karel, along with a host of writers, poets, religious, and other opposition public persons to the Slovenian Partisan (i.e., Communist) movement were either arrested, evicted, or both by the Partisans.

The reason for Karel's arrest was his activity in the castle setting in the city of Turjak. Karel was part of a group of "Domobranci" (Slovenian Home Guard) that opposed the Partisans. Despite a truce agreement between the two parties after a stand-off at Turjak, the Partisans took the wounded and had them killed while at the same time discriminately choosing whom to kill among the Domobranci.

Karel turned down an offer by the Partisans to act in the capacity of an editor/writer and was therefore ordered out of Slovenia in 1945. Karel and his family eventually arrived in Austria where he stayed until 1950.

During this time Karel, along with a host of budding young Slovenian writers and poets, such as F. Kunstelj, J. Kmet, J. Cukale, and others, organized and founded a weekly publication called "Koroški Kroniki" (Carinthian Chronicle).

In 1950 Karel arrived in the United States of America with his family and eventually settled in Cleveland after a brief stay in Minnesota.

Karel found employment at a local factory, The Cleveland Twist Drill, and worked there until early retirement due to heart problems. On January 21, 1977 Karel Mauser passed away from this world into the next; with no regrets, and as he stated, "To once again see so many of my friends, Our Blessed Lady, and the Trinity."

Karel produced over 25 books, over 500 commentaries and articles, and numerous poems. Karel was instrumental in organizing the annual spiritual and social pilgrimage to Frank, Ohio and for helping organize DSPB, the anti-Communist Slovenian organization in the USA, Canada, and Argentina.

Karel was also active in the parish life of St. Vitus in Cleveland. He was lecturer at the Slovenian Masses and greatly assisted in the establishment of the Saturday Slovenian Language School at St. Vitus.

In my personal meetings, house visitations, and dealings with Karel and his family I found him to be a humble but

straight-forward man who would give you an honest opinion and suggestion. Despite his literary output, I found the simplicity that so often evades a person with great artistic and creative talent.

He was a person tied forever to the land and all the good qualities we so often overlook in our daily encounters in life. Substance over pretense. And simplicity rather than a complex life.

On this 16th anniversary of one of Slovenia's greatest gifts to North America, may we remember him, along with so many other of our departed brothers and sisters, in our prayers; and be inspired to continue to do good works in our time in this world.

Dues at the February and March meetings will be collected by Justine Prhne.

At the January meeting John Strancar brought along some of his wood carvings and told of the many hobbies he was interested in throughout the years. Thanks, John.

John Strancar received a letter of congratulations from Dr. Frisof, chairman of the Northeast Health Coalition and chairman of the State of Ohio Coalition. John gives a lot of time for this support group. Congratulations and keep up the good work, John.

Our Treasurer reports we have new members Jerry and Jean Pike. Welcome.

All is set for our annual picnic on Wednesday, June 30 at SNPJ grounds.

Our sick members are Ann Zele, Alice Martincic and Frank Bradach. Get well soon.

We would like to thank Caroline Lokar for leading us in song for the birthdays and anniversaries.

Celebrating anniversaries in January are:

Bittenc — 45 years
Kristoffs — 51 years
Telismans — 52 years
Milavec — 49 years
Volks — 48 years
Urbanceks — 51 years
—H.V.

Valentine Dinner

A Valentine Day Dinner sponsored by the 10 a.m. Slovenian Choir of St. Mary (Collinwood) Church will be held in the school cafeteria on Sunday, Feb. 14.

Waterloo Pensioners Club news

A happy and healthy New Year to all our members and their families. We made it through 1992; let's do it again in '93.

Our Christmas dinner was enjoyed by all thanks to Mary Frank and her crew. Not able to attend the dinner were the Videmseks because Frank was unable to get around. He called Tillie Vranekovic and she said, "No problem, I'll deliver them." Thanks, Tillie.

Another member was Ann Orlikowski who delivered the dinner to Gerti Laurich. A couple of days later Gerti called me and said how much she enjoyed the meal and misses every one of the members. On a sad note I have to add that Gerti Laurich passed away January 7. On Monday, Jan. 11, fifty members came to the Zele Funeral Home to say their goodbyes to a good friend and a good member.

Music for our party was by our own accordionists Don

Gorjup, Adolph Kapla, Tony Kristoff, Louis Prebevsek (our marrying judge), and Fred Scholaris. Thanks to all.

Kudos to two of our members, Sophia Skopitz as the president of the Ljubljana Klub and Hildagarde Kazen, recording secretary and reporter for the Euclid Pensioners Club.

At our February meeting the 9th we will raffle off an afghan donated by Marie Francel. Also at this meeting we are having a speaker from University Hospital speaking on the heart.

A Certificate Holders ANNUAL MEETING at West Park Slovene Home

TUESDAY, FEB. 9 at 7:30 p.m.

All Certificate Members Are Welcome

—Rudy Jaksa, President

In Memory of KAREL MAUSER

Slovenian Writer and Poet

from

Your Friends in America, Argentina, Austria, Australia, Canada and Slovenia

S.K.

The Annual Stockholders Meeting of Collinwood Slovenian Home

Will Be Held On

Sunday, February 7, 1993

at 2 p.m. in the Lower Hall

Directors for the coming Year will be elected. You will hear a report of our progress during the year. Refreshments will be served after the meeting.

BRICKMAN & SONS FUNERAL HOME

21900 Euclid Ave.

481-5277

Between Chardon & E. 222nd St. — Euclid, Ohio

Today's Best Value in Senior Living

25900 Euclid Ave.
Euclid, Ohio 44132

Cardinal EUCLID RETIREMENT VILLAGE

- Private garden apartments
- No endowment or entrance fee
- 24-hour emergency pull cord
- Free laundry facilities
- 24-hour security
- Free transportation
- Planned activities
- Nutritious meals

CALL TODAY FOR A BRIEF TOUR AND FREE LUNCH (216) 261-8383

7.40%

Guaranteed First Year Yield

IS YOUR CD PAYING 7.40%*?

*Includes a bonus payable the first year only. Rates subject to change. Guaranteed rate is 4.5%. Underwritten by USG Annuity & Life Company and its parent, Equitable Life Insurance Company of Iowa. Under State Insurance Laws, USG is required to maintain reserves equal to its obligations on insurance policies.

A new annuity product offering 7.40% payable the first year.

A solid alternative for CD's and rollovers from IRA's and KEOGH Plans!

GUARANTEED SAFETY

Both the principal and interest credited to the account are protected against loss by USG Annuity & Life Company and its parent, Equitable Life Insurance Company of Iowa. Under State Insurance Laws, USG is required to maintain reserves equal to its obligations on insurance policies.

TAX SAVINGS

Your funds accumulate on a tax-deferred basis.

NO SALES CHARGES or Administrative fees.

American-Slovenian Consultants*

A.M. Pena Bldg., Suite #450

27801 Euclid Ave., Euclid, OH 44132

Dennis Samsa-President - 261-6592

*A Subsidiary of Professional Investment Planning

Death Notices

MARIJA ZAJEC

Marija Zajec (nee Kastelic) died Wednesday, January 13 in Wickliffe Country Place. She was born September 7, 1910 in Trieste.

Marija was the widow of Ivo, the mother of Edward (Syracuse, NY), and Boris (dec.); and the grandmother of four.

A Mass of Christian Burial was held Saturday, Jan. 16 in St. Mary Church. Burial was in All Souls Cemetery.

The family suggests contributions, in her memory, to St. Mary Church Endowment Fund, 15519 Holmes Avenue, Cleveland, OH 44110.

Zelev Funeral Home was in charge of arrangements.

ALOJZIJ GOSAR

Services for Alojzij Gosar, 96, of Madison, Ohio, a former machinist, were Thursday at 9 a.m. at Grdina-Faulhaber Funeral Home, 17010 Lake Shore Blvd., Cleveland; followed by 9:30 a.m. Mass at St. Mary's Catholic Church on Holmes Avenue in Cleveland.

Mr. Gosar died Monday at Madison Health Care.

Born May 6, 1896 in Slovenia, he lived in Cleveland before moving to Madison in 1987.

He was a machinist with Risher Brothers in Cleveland.

Mr. Gosar was a member of St. Mary's Church, its Holy Name Society, KSKJ Christ the King Lodge 226, and Pensioners Club of Slovenska Pristava.

Survivors are his daughters, Mary Vrhovnik of Madison and Antonia Urankar of Richmond Heights; seven grandchildren; and 14 great-grandchildren.

His wife, Ann (Oven); son, Lojze; and daughter, Ivanka, are deceased.

The Rev. John Kumse officiated at the services. Burial was in All Souls Cemetery in Chardon Township.

Big Thanks

A Great Big Thank You to Društvo Loska Dolina club which donated \$100.00 to the Ameriška Domovina.

Many thanks to this wonderful group of gentlemen who take great pride in their Slovenian culture and heritage.

Another Big Thanks

Mary J. Princ of E. 155 St., Cleveland donated \$100.00 to the Ameriška Domovina.

Many thanks to Mary for this most generous gift towards the support of your Slovenian newspaper.

Thanks

Dr. and Mrs. Adolph F. Znidarsic of Euclid, Ohio donated \$25.00 to the Ameriška Domovina newspaper.

Many thanks for your most generous donation.

Traveling in Slovenia

by Bob Ramsak

The following is a travelogue and some thoughts and impressions from my most recent visit to Slovenia, my first in the independent republic.

Bob Ramsak is a native Cleveland now working as a freelance writer based in Athens, Ohio. He was born in Slovenia and has visited there six times since emigrating to the United States with his family in 1967.

The travelogue from Slovenia will appear in a book he is preparing about his travels and experiences in 15 countries during a five month span last year.

The skies were relatively clear and the air remarkably warm when we were stopped by a young and cordial, smartly dressed customs official. The stripes of red and white trim on his navy blue uniform shimmered under the bright afternoon sunlight as he leafed through our passports. Behind and above him, alongside the four border checkpoints that were bombed by Yugoslav federal forces a little more than a year ago, the white, red and blue flag of Slovenia confidently fluttered in the breeze.

But the young border guard appeared less assured. "I

think those two need a visa," he said, referring to my friend Frank and myself before motioning to us to pull over.

Edo Krajnc, who picked us up at Trieste's Ronchi airport, was used to being waved through the Škofije frontier post dozens of times each month, and became visibly annoyed by the unexpected delay. He turned down the cassette player that was humming a Slovenian rendition of *Give Peace a Chance*. "The consulate in Cleveland told him he didn't need a visa," Edo lied after we all stepped out of the car.

Noticing that the semi-truck pulling in behind us was nearly as large as the sneer on Edo's irritated face, the guard changed his mind. "I guess there's no need to complicate things any more than we need to," he said, before waving us on our way.

I was dumbfounded. I remembered that Slovenians had long been accustomed to having to work with and around a pervading bureaucracy, and I certainly didn't expect that necessity to subside so quickly in the independent republic. I looked at Ed, shaking my head. "They seem a little confused."

He laughed. "They don't know what they need or who needs what from day to day. Sometimes it's very annoying."

Thus I entered into Slovenia, my eagerly anticipated premiere visit to the Independent Republic, and without a visa in my passport to prove it. For the next 12 days my eyes were fixed on the roadsides and my ears on conversations in cafes, longing to see signs of change brought to Slovenia by its recently acquired independent status.

On the surface, initial observations were positive. Many houses were freshly painted, less litter cluttered the roads. More late models imports — with Slovenian registrations — were traveling the well-kept highways. Everything everywhere seemed more clean and vibrant than it did three years ago.

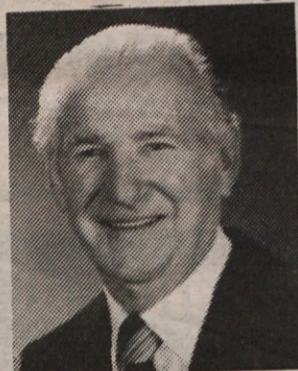
And the pride accompanying nation-statehood is visible everywhere. Car owners proudly display "SLO" stickers on their rear bumpers. The most popular domestic cigarette brand is "91," commemorating the year of independence. Everyone seems to own a copy of *Svobodno Sonce*, a Slovenia-Aid album put together by the country's pop and rock stars to raise relief funds for victims of the Slovenian and Croatian wars. And the pride of Slovenia, Laško Beer, is still as tasty as it ever was.

But below the pride-draped surface lie other changes as well, some wanted, some needed, and many unexpected.

* * *

IN LOVING MEMORY

of the 2nd anniversary of the death of our beloved husband, father and grandfather

Matthew Hegler

*A million times we needed you
A million times we cried:
If love alone could have
saved you
You never would have died.*

*In life we loved you dearly
In death we love you still;
In our hearts you hold a place
No one can ever fill.*

Sadly missed by:
Loving wife — Sophie
Daughter — Denise
Son-in-law — Noel
Grandchildren —
Elizabeth and Matthew
Brother — Frank
Sister — Frances Mausser

Zelev Funeral Home

Memorial Chapel

452 E. 152 St.

Phone 481-3118

Addison Road Chapel

6502 St. Clair Ave.

Phone 361-0583

Family owned and operated since 1908

The road heading northeast from Koper, Slovenia's main port, toward the crossroads village of Kozina is steep and windy and, judging from the number of crosses and monuments along the roadside, oftentimes deadly. Just past Rižana, the road's ascending curves bring you to high ridges with marvelous vistas of deep lush valleys to one side and views of the Adriatic Sea and the Italian port city of Trieste on the other.

I was enjoying one such view — rays of the late afternoon sun were beaming through holes in the cloudy sky, casting brilliantly colored shadows on a neatly cultivated hillside — when it was abruptly interrupted by the first western-style billboard I've ever come across in Slovenia. It was an attractive picture of a bouquet of small purple and pink wildflowers set against a plain white background. "Srečno, Slovenia" — Good Luck Slovenia — it read, a message from the people of IBM. About a third of the poster was torn off, either by an avid billboard hater, I concluded, or by a rabid IBM hater.

At Kozina we turned east towards the village of Obrov, passing recently opened pizzerias and small but modern groceries in the villages of Materija and Markovščina. The air became cool as we turned north from Obrov through Javorje and Huje, villages I always remembered as full of cows and carts and out-of-control chickens and roosters. Not one cow was visible now along the recently resurfaced narrow road. In fact, not one cow was seen anywhere along the way to my grandmother's village of Pregarje. "It's hard to imagine this road without any cow droppings," I told Vida, my aunt and Edo's wife.

* * *

The small, nearly three century old church of St. Lawrence in the mountaintop village of Pregarje was filled beyond capacity during this All Saints' Day Sunday morning service. As the opening procession slowly made its way through the church's narrow aisle, the young faces of the people crowded in the back were jostling for position to catch a glimpse of the even younger faces of the choir singing an upbeat medley of introductory hymns.

After Mass, my grandmother Milka Zadnik emerged from the church, smiling. "It was so nice to see so many young people. It's been a long, long time since the church was filled with so many young people."

Pregarje is about an hour northeast of Koper, and at 710 meters (2329 feet), it is the highest village in the rolling Brkini mountains. The rugged mountains to the east reach altitudes over 5000 feet, towered by the 5,763 foot peak of the always snow-covered Mount Snežnik.

Once a thriving, lively peasant village whose main road would come alive in the evenings with song and dance, Pregarje has grown quiet over the past two decades. The majority of the past two generations have left for better paying jobs in the cities, and those who remain prefer to spend their evenings at home with the modern conveniences their VCRs and televisions provide.

But on this All Saints Day weekend, tradition forced many to brave the sub-freezing temperatures to return home and pay their respects to their deceased loved ones. Beneath the dark looming storm clouds, the muddy cemetery was vibrant, alive in an ocean of flowers — red roses and azaleas, bright yellow chrysanthemums, pearly white lillies.

The cemetery was teeming with well-wishers when we visited the grave of my grandfather who died last July when the fighting in Slovenia was coming to an end and the unexpected trials of nation-statehood were beginning.

* * *

Discussions these days, whether at kitchen tables, restaurants or cafes still revolve around work and family affairs and the newest, most efficient ways to smuggle goods from Italy or Austria. But changes in everyday life and the manner in which things get done are bluntly working their way into conversations, many of them resulting in utter confusion.

Roman Krajnc, a mechanic in Lucija, brought up his father's recently acquired property tax bill. "We didn't ask for this," he said exasperatingly, pointing at the bill. "Why do we have to pay tax on a house that's already ours?"

I tried to be consoling. "Well, the way they see it, (Continued on page 5)

Pepco

PEPCO Downtown
1235 Marquette St.
Cleveland, OH 44114
(216) 881-3636 Phone
(216) 881-1114 Fax
PEPCO is an Electrical
Electronics Supplies
Distributor serving the
needs of a city
on the move.

Appleton - Hoffman -
Bussman -
Cutter-Hammer - ITE - 3M
Siemens - Acme - Furnas -
Brady - Hubbell - Klein Tools

Store Hours:
Mon.-Fri. 7 am - 5 pm

Jeffrey J. Borkey —
Branch Manager

CARST-NAGY

Memorials

15425 Waterloo Rd.

481-2237

"Serving the
Slovenian Community."

Traveling in Slovenia

(Continued from page 4)

you're paying rent on the land that your house sits on."

Roman was still confused. "It still doesn't make any sense."

I decided to prepare him for what would certainly make even less sense when tax time came again next year. "The tax will probably be higher next year."

The surprises accompanying Slovenia's gradual conversion towards a western style free market society are numerous. Privately operated insurance companies are popping up, offering varying coverage plans with varying price tags. Doctors are opening private practices offering choices in medical care.

"There's a doctor in Izola who is charging fifty percent more than another in Koper. Does that mean he's a better doctor," wondered Ingrid, a dental assistant in Piran, "Or is he just greedy?"

I offered a somewhat jaded explanation. "I'd say it's probably a combination of the two."

The less attractive payoff of a market-oriented economy is becoming visible as well. Five years ago, unemployment was not a major concern. In October, the unemployment level in Slovenia topped 100,000 for the first time. In large urban areas, beggars and the homeless are becoming commonly visible. Reported incidents of petty crime — mugging, breaking and entering, pickpocketing — are increasing.

Blado Zadnik, the owner of a small plumbing firm, played with his empty Rogaska crystal shot glass. "You can't see it yet," he said, "referring to a visible difference between the rich and poor. "But you will soon, really soon."

Current and predicted economic difficulties in Slovenia present a lingering and oftentimes justified resentment towards the former

Yugoslav government, but most people have maintained a positive attitude, accepting the past as the history that it has become.

After nearly a millenium of existence, the Slovenian nation finally has a political unit to call home, for the first time holding its destiny in its own hands. It is among the first post-cold-war nations to be born, and among the smallest in the world. And its size is the key to its ultimate success. With only two million people to watch over (less than the population of the Greater Cleveland area) in a country rich in human and natural resources, the Slovenian people and their chosen politicians have a unique opportunity to blend their richly-held traditions with the advances of the technical age and to combine the positive elements of their old system with the positive elements of the new.

At best, Slovenia has an opportunity to provide a model for the rest of the world, a world in great need of a positive model.

And at worst, after centuries of foreign domination, Slovenians will have none to blame for hardships at home but themselves, which is, after all, what democratic self-determination is all about.

Donation

Thanks to Mr. and Mrs. Anthony Stepec of Richmond Heights, Ohio who donated \$25.00 to the Ameriška Domovina.

Donation

Thanks to Frances Tavcar of Euclid, Ohio who donated \$25.00 to the Ameriška Domovina.

Bake Sale at Band Concert

There will be a bake sale along with the dinner and concert of the U.S.S. Band on Feb. 6 at the Waterloo Slovenian Hall.

Ernie Ryavec reports minor miracle in Santa Monica: 'Domovina' arrives in only six days

Ernest and Gaye Ryavec and their daughters, from left, Dr. Carala Ryavec, Mrs. Janice Ryavec Goranson and Lisa Ryavec.

History has been made insofar as better mail service is concerned between Cleveland and Santa Monica, Calif.

For years your paper has taken two to three weeks to arrive. Imagine my thoughts when the 24 December 1992 issue arrived on 30 December and the 31 December 1992 issue arrived on 9 January.

I am sure this is no miracle. It could have been a high-level decision in our government intelligence apparatus to stimulate jobs of translators who are paid to identify communist propaganda. I talked a number of times with our local postal authorities and asked them to put a review on the mailing of Ameriška

Domovina to find out why it was delayed consistently — a 12 year record of delay of what could be a 12 year ignorance of Slovenia and its drive for freedom and freedom.

President Bush's welcome to Ernest Petrič as the first representative of Slovenia noted in the 31 December issue was heart-warming. Let the "A.D." roll and fly.

— Best regards,
Ernie

EDITOR'S NOTE: Maybe your prayers at Medjugorje were answered. — P.S. If you get this paper before Valentine's Day, we'll have to light a candle — Alleluia!

The Benefits of Electronic Filing

Electronic filing of tax returns and tax preparation through the use of computers adds speed, accuracy, and certainly to the income tax process. 800-TAX REFUND is a local company playing a leading role in this new, growing industry. Tony Lavrisha, a general partner, shared some insights about electronic filing.

First, it is available to both taxpayers who owe taxes as well as those entitled to refunds. Although 800-TAX REFUND prepares tax returns and files them electronically, Tony indicated that your self-prepared and even your professionally prepared tax return

can be computer checked for accuracy before it is transmitted to the IRS filing center in Cincinnati.

Within 24 hours of transmission the IRS acknowledges whether a refund will be issued. In as little as 10 to 17 days the refund is deposited into your bank account, thereby avoiding the usual 4 - 6 weeks processing time of the IRS or delays through the U.S. mail. Or the check can be mailed to you.

If time is of the essence a refund anticipation loan can be arranged providing you a check in as little as three days.

For married couples there is an additional benefit: the pro-

gram instantly determines whether tax dollars are saved filing jointly or separately.

800-TAX REFUND is a tax preparation service whose focus is electronic filing. It is a network of independent offices located in the Cuyahoga, Lake, Lorain, Medina, Summit, and Stark Counties. The local Cleveland offices at 6507 St. Clair Avenue (361-0303), managed by Greg Stefaniuk, and 18975 Villaview at Neff, managed by Tony Lavrisha, have been in the tax preparation service since 1981. They have ben providing electronic tax filing since 1989 along with the Akron office at 942 N. Main St. (434-7272) managed by Joel Dimengo, a general partner.

800-TAX REFUND is a local company where quality and price are guaranteed. If you do not receive your refund within the time quoted, they give you your money back. With a guarantee like that you can confidently step into the computer age of income tax filing. Call their toll-free number, 1-800-TAX REFUND (1-800-829-7338), for a location nearest you. Many Happy Returns!

Coming Events

Saturday, 23

Slovenian Pristava Night at Slovenian National Home, 6417 St. Clair Ave. For tickets call Joe Kosir.

Sunday, January 24

St. Vitus Slovenian School benefit dinner in auditorium. \$8 for adults, \$4 children.

Saturday, Feb. 6

USS Band Winter Concert at Slovene Workmen's Home, 15335 Waterloo Rd., Cleveland. Optional dinner at 5 p.m., (\$15), or concert beginning at 7 p.m. (\$8). Guests are Lipa Park Button Box Club of St. Catharine's Ontario at 9 p.m. Tickets at Waterloo Hall, Polka Hall of Fame, 291 E. 222 St., or call 692-0577.

Sunday, Feb. 7

St. Clair Slovenian Home Annual Certificate Holders Meeting - Annex, 2 p.m.

Sunday, Feb. 14

Valentine Dinner sponsored by 10 a.m. Slovenian Choir of St. Mary (Collinwood) Church.

Sunday, April 4

Super Button Box Bash XI — 1 p.m., SSH, Recher Ave. Slovenian Jr. Chorus Concert and 12 button accordion bands.

Sunday, April 25

St. Clair Pensioners Annual Chicken & Pork Dinner at Slovenian National Home, 6417 St. Clair Ave. Serving 1:30 to 3 p.m. Social at 5. For tickets call 391-9761.

Sunday, May 2nd

Friends of Slovenian National Home, St. Clair — Brunch — Good food and entertainment.

Monday, May 31

AMLA Eastern Suburbs Picnic at AMLA Recreation Center in Leory Township.

Sunday, June 27

Ohio KSKJ Picnic at Slovenska Pristava. Music by Maple Heights Button Box Club. Food and refreshments. Everyone invited.

Chicago, IL — Mrs. Brenda Edgar, Illinois First Lady, greeted Lidija Gorsic and Martin Puc, representing the Slovenian American community, at the recent Children's Ethnic Holiday reception held at the State of Illinois Center. Lidija and Martin, children of Joseph and Franciska Gorsic and of Frank and Nandi Puc, respectively, presented ornaments symbolizing their Slovenian heritage.

(Photo by Brent Hanson)

ANNOUNCING DIRECT CHARTER FLIGHTS to SLOVENIA

Direct Flight from Cleveland to Brnik Airport:

*from \$798

US Certified Carrier - American Trans Air L1011

DEPART	RETURN	Stay	PRICE
June 23	July 8	2 Weeks	\$898
June 23	July 22	4 Weeks	\$898
June 23	August 10	7 Weeks	\$898
June 30	July 8	1 Week	\$798
June 30	July 22	3 Weeks	\$898
June 30	August 10	6 Weeks	\$898
July 27	August 10	2 Weeks	\$898

A Kollander Travel Exclusive Ljubljana Charter!

*Fare is valid if Paid In Full by 2/27/93 for June departures and 3/31/93 for July departure, if not paid by then, fare is \$60 higher • Free bus transportation from Pittsburgh to Cleveland available • Other cities and travel dates available upon request • Departure Tax not included

Kollander World Travel
692-1000 or (800)800-5981
971 E. 185th St. Cleveland, OH 44119

Gołub Funeral Home

4703 Superior Ave. - 17010 Lake Shore Blvd.
391-0357

"Service To Render A More Perfect Tribute"

Rev. Joseph Boznar, left, pastor of St. Vitus Church, receives a check in the amount of \$10,000 from the Frances and Jane S. Lausche Foundation. It was presented by the foundation's president, James V. Debevec, for the renovation of the two shrines within St. Vitus Church. Restoration in the church begins February 1st and all Masses will be heard in the auditorium until the work in the church is completed — approximately 4 to 5 months. (Photos by Tony Grdina)

SLOVENIJA

MOJA DEŽELA

More Than A Lettering Shop!

FAMILY

SPORTS LETTERING

STEVE HIPPEN, Proprietor

Order & FAX Line
216-481-4754

Main Office
512 East 185th St.
Cleveland, Ohio 44119

T-Shirts - Sweatshirts - Jackets

In Loving Memory of the
50th ANNIVERSARY
of my Beloved Brother

LOUIS MOZE

19261943

Died January 19, 1943
Fifty years have passed,
You were only sixteen years old,
But the dear memory of you
will always last.

Sadly missed by:
Brother — Tony and wife — Kay

More Local News

I am enclosing a \$10.00 donation but would like to see more local news other than Slovenia which in the past year it seemed like I was getting a paper from Slovenia. I am proud of Slovenia and of being a Slovenian, but I think it's about time we started getting a little more information about our Slovenians living in America.

Joseph Brodnik
Richmond Hts., OH

Slovenia protests to Croatia

LJUBLJANA, Slo. (STA) — Jan. 19 — The Slovenian ambassador in Zagreb Mr. Matija Malešič expressed a verbal protest to the Croatian Minister of Foreign Affairs over the constant violations of the territorial waters under Slovenian Coast Guard control by Croatian police boats, joined last week by a rocket-armed gunboat.

The protest was also forwarded to Croatian ambassador Mr. Miljenko Žagar who in turn suggested a meeting of the two sides be organized as soon as possible, and the controversial issues solved.

Slovenia claims the preservation of the conditions before 25 June, while Croatia applies other criteria according to which it would be in control of a half of the bay of Piran.

Donation

Frank and Justine Picman of Euclid, Ohio donated \$25.00 to the Ameriška Domovina. Many thanks for your generous gift.

In Memory

Ann Lekan of Parma, Ohio donated \$25.00 to the Ameriška Domovina in memory of her husband, John, who passed away on December 1, 1991.

PEPCO plugs into electronic needs

Professional Electric Products Company - PEPCO — did not grow into a \$30 million company by standing still.

Its latest move: the creation of a 25,000 square foot sales and warehouse facility at 1235 Marquette Street, Cleveland, designed specifically to meet the demand for electrical equipment and supplies generated by Cleveland's building boom.

Now Open

Nosan's Slovenian Home Bakery, Inc.

6413 St. Clair Ave.
361-1863
Cleveland, Ohio

567 E. 200 St.
481-5670
Euclid, Ohio

Ferfolia Funeral Home

When that time comes we want you to know that we are here to serve you — call us...

Louis L. Ferfolia, Donald L. Ferfolia,
Donald B. Ferfolia, Anthony Ferfolia
Mary Ferfolia Lansky

5386 Lee Road (at Broadway)
Maple Heights, Ohio
— 663-4222 —

Is Buying a Home Becoming the Impossible Dream?

If you're a low to moderate income family that is having difficulty obtaining a mortgage loan, call Home Federal Savings Bank. We have mortgage money available specifically for first-time home buyers.

This loan program offers these features:

7.625% 8.199%

Rate A.P.R.

❖ Interest rate fixed for 30 years ❖

This program will be available for a limited time only.
Call HOME at 226-0510 for information on how we can make owning your home become a dream come true!

FDIC Insured

Home Federal Savings Bank

ED PIKE

HYUNDAI SUZUKI
LINCOLN MERCURY
VOLKSWAGEN

9647 MENTOR AVE., MENTOR, OHIO

Quality Service - Sales - Body Shop

ON MENTOR-PAINESVILLE TOWNSHIP LINE ROUTE 20

PHONE LAKE COUNTY 357-7533 — PHONE CUYAHOGA 942-3191

Daily Car Rental - Lease - Long or Short Term on All Lincoln - Mercury - Volkswagen

at

VESTI IZ SLOVENIJE

Dr. Janez Drnovšek predsednik nove slovenske vlade — Lojze Peterle podpredsednik in zunanji minister

Slovenija je vendarle dobila novo vlado, dobrih šest tednov po splošnih volitvah, ki so bile 6. decembra lani. V telefonskem pogovoru z virom v Ljubljani danes zjutraj, smo dobili nekatere podatke o sestavi te vlade, ki ji bo kot doslej načeloval dr. Janez Drnovšek, predsednik Liberalno demokratične stranke.

Drnovšku je uspelo sestaviti koalicijo, ki bo imela dokaj močno večino v parlamentu oziroma državnem zboru, pod pogojem seveda, da bodo sodelujoče stranke ostale zveste doseženemu sporazumu. Bistvo nove vlade je v koaliciji med Drnovškovimi Liberalnimi demokrati in Peterletovimi krščanskimi demokrati. Tako bo podpredsednik v vladi predsednik SKD in bivši predsednik vlade Lojze Peterle, ki bo prevzel tudi zunanje ministrstvo. Ivo Bizjak, ki je bil kandidat SKD za predsednika Slovenije na decembrskih volitvah in pri tem prejel skoro četrtino vseh glasov, postane minister za notranje zadeve. Tako sta odpadla dva prvaka Demokratične stranke, ki naj bi tudi sodelovala v koaliciji, in sicer dr. Dimitrij Rupel in dosedanj notranji minister Igor Bavčar, ki tudi ni prejel drugega ministrskega stola.

Tretji pomembni koalicijski partner so ravni bivši komunisti, ki sedaj nastopajo kot Združena lista. Ta stranka baje ni formalno članica koalicije, bo pa z njo sodelovala in je zato dobila tudi štiri ministrska mesta. Tako bo na primer ostala ministrica za delo Jožica Puhar. To pomeni tudi, da sta dve od treh najmočnejših strank levo usmerjeni, kar so SKD sprejeli, pri tem pa zasedli štiri precej važna mesta, torej poleg zunanjega in notranjega ministrstva, še ministrstvo za kmetijstvo, ki ga je dobil dr. Jože Osterc, in ministrstvo za promet in zveze, ki ga zaseda Igor Umek.

V koaliciji naj bi še sodelovali dve drugi stranki, in sicer Jože Pučnikova Socialdemokratska stranka Slovenije (s tem bo ostal Janez Janša obrambni minister), in Demokratična stranka. To se zdi po prvem pogledu malce čudno in v telefonskem pogovoru z Ljubljano ni bilo izrecno potrjeno, popolnejših informacij pa ob tem poročanju nimamo. Drnovškova vlada bi pa imela tudi brez demokratičnih glasov večino, kajti izgleda, da se je ustanovila dejansko, če že ne povsem formalno, precejšen del tkim. velike koalicije, ki pa je, kot izgleda, bolj levo sredinsko usmerjena. Saj bi pač bili tudi glasovi demokratičnih poslancev bolj levi politiki naklonjeni.

Po prvem vtisu sodeč, je nastal večji razdor ravno na desni strani političnega spektra, kajti bodo ostali v opoziciji poslanci krščanskim demokratom skoro najbolj sorodne stranke, in sicer Slovenske ljudske stranke. V koalicijo tudi niso vstopili, oziroma niso bili zaželeni, poslanci desničarske Slovenske nacionalne stranke, ki ga vodi Zmago Jelinčič. Iz tega je razvidno, da je večina desnosmerjenih poslancev ostala v opoziciji. Kakšno stanje bo prevladovalo torej med vladnimi strankami in opozicijskimi v parlamentu ni mogoče predvidevati, težko je pa verjeti, da bo šlo gladko.

Proces združevanja desnih strank se bo gotovo nadaljevalo in se tudi intenziviziralo. Ta pobuda, ki prihaja najbolj izrazito od krščanskih demokratov, utegne čez čas povzročati vedno močnejše razkole v drugih desnih strankah, predvsem v SLS, najbrž bodo

odpadli tudi bolj zmerno konservativni elementi. Dvomiti je na primer, da bo mogla Narodno demokratična stranka, ki je nastala ob razkolu Demokratične, ostati prava stranka. Ta preoblikovalni proces se že močno dogaja na lokalni ravni, sodeč po poročilih, ki jih objavlja dnevnik Slovenec. Isti proces je opaziti pri levičarskih strankah, a zaenkrat se ne zdi tako obsežen oz. aktualen.

Zanimivo pri novi vladi, kakor v vodstvih raznih slovenskih strank sploh, je to, da prevladuje po starosti povojna generacija, skorajda ista generacija torej, ki je včeraj prevzela oblast v ZDA v obliki Clintonove vlade. To izpričujejo na primer SKD. Lojze Peterle je bil rojen 1948. leta, Ivo Bizjak in Igor Umek imata 46 let, najstarejši je dr. Jože Osterc, rojen leta 1942.

Začetek je bil za Drnovška nepričakovano zahteven — Državni zbor je potrdil njegovo mandatarstvo z zelo majhno večino

Že poprejšnji torek, torej 12. januarja, je državni zbor glasoval o dr. Janezu Drnovšku kot mandatarju nove vlade. Glasoval je kljub temu, da takrat Drnovšku še ni uspelo sestaviti koalicije in tako niso še bila znana imena tistih (in njih strank), ki bodo v novi vladi sodelovali. Glasovanje je bilo tajno. Izid je pokazal, da je za Drnovška glasovalo le 48 od vseh skupaj 90 poslancev (tri glasovnice so bile neveljavne). Gola večina bi bila 46 glasov. Zato je o tem dogodku naslednji dan »Slovenec« poročal pod naglavjem »Drnovšek skozi šivankino uho do mandatarstva«. Pred glasovanjem je ta časopis bil pač poročal, da bo za Drnovška glasovalo morda celo več kot 70 poslancev. Če bi bilo glasovanje javno, bi se to morda zgodilo, tajno glasovanje je pa omogočilo vsakemu poslancu, da glasuje povsem svobodno. Tak izid za Drnovška je še posebno zanimiv glede na sestavo njegove nove vlade.

Drnovškov splošni vladni program

Pred glasovanjem o njegovem mandatarstvu, je dr. Janez Drnovšek orisal smernice politike, ki ji naj bi nova vlada sledila. Dejal je, splošno rečeno, da se bo vlada zanimala za močno gospodarstvo, s tem tudi trden monetarni sistem, spremembe v gospodarskem in političnem sistemu, ki bodo Slovenijo približale zahodnoevropskim standardom, pospešeno privatizacijo, tu s primernimi mehanizmi zaščito socialnih interesov za časa tega procesa, ter iskanje novih trgov za slovensko blago.

Državni zbor je sprejel tudi zakon o vladi, ki predvideva vseh skupaj 15 ministrstev in dva ministra brez resorja. Predsednik vlade ima pravico imenovati svojega namestnika (to je sedaj Lojze Peterle). Od glasovanja 12. januarja je imel Drnovšek 15 dni, da predstavi državnemu zboru svojo vlado, posamezni ministri morajo biti potem potrjeni od posebnih parlamentarnih komisij in končno tudi od državnega zbora samega. Doslej sporna Varnostno izobraževalna služba ne bo več del notranjega ministrstva, ampak postane vladni urad, ki mu bo nadzorovala posebna tričlanska vladna komisija.

Zelo pozitivna za Slovenijo je bila nedavna odločitev Mednarodnega denarnega sklada, s katero je bila Slovenija sprejeta kot polnopravna članica te pomembne ustanove. Slovenija je bila proglašena za dedič bivše SFRJ, kar pomeni, da mora prevzeti svoj del denarnih obveznosti bivše Jugoslavije, upravičena je pa tudi do svojega dela premoženja SFRJ. Slovenija je že poravnala prvi del svoje finančne obveznosti v znesku 35 milijonov dolarjev.

Ivan Oman se spominja...

Pota in križpotja slovenske pomladi

— 4. del —

Seveda so želeli govoriti še drugi, recimo Tomšič, vendar je samo dr. Ruplu uspelo, da je prišel med govornike. Igralec Polde Bibič pa je recitiral »Kosovsko djevojko«.

Zaradi te prireditve so v Srbiji zagnali hud vik in krik. Že dalj časa trajajoče obtoževanje »slovenskega političnega vodstva« se je še stopnjevalo. To so bili časi »protibirokratske revolucije«, ko si je Milošević utrdil svoj položaj v Srbiji.

Zaradi »Cankarjevega doma« se je medijska gonja proti Sloveniji še povečala. Slovensko »politično vodstvo« (beri: partijski vrh) je zaradi tega čutilo neko ogroženost, zato je razumljivo, da si je želelo »široke podpore« v slovenski javnosti.

Na vsem lepem sem takrat od Jožeta Smoleta, predsednika SZDL, dobil vabilo, naj se udeležim pogovora na sedežu SZDL, na Komenskega 11 v Ljubljani. Tam smo se poleg g. Smoleta, zastopnika partije g. Bekeša ter predsednika ZSMS Jožefa Školjča in njegovih sodelavcev znašli še vsi voditelji opozicijskih organizacij, funkcionarji nekaterih kulturnih društev ter še nekateri. Tema pogovora je bila: slovenska enotnost. Seveda zaradi velikosrbske gonje proti Slovincem. Tu pa se začela naslednja zgodba.

Zastopnik pisateljev, g. Miloš Mikeln, je predlagal, naj bi pripravili in sprejeli posebno izjavo, s katero se slovenski narod izreka, v kakšni državi hoče in v kakšni noči živeti. To naj bi dali v množično podpisovanje. Uporabljen je bil izraz: »nova Majniška deklaracija«.

Predlog je bil za vse sprejemljiv. Spominjam se, da sem dejal, naj bo ta deklaracija napisana zelo na kratko, največ pet stavkov. Za pripravo besedila je bila določena posebna skupina. Ne spominjam se vseh, vem pa, da smo bili zraven Peter Bekeš, Miloš Mikeln, prof. dr. Stres, dr. Rupel in jaz.

Ko smo se prvič zbrali, smo dobili pripravljen predlog (kdo ga je napisal, ne vem), ki pa ni imel »pet stavkov«, temveč skoro celo tipkano stran. Vse skupaj je bilo napisano v »socialističnem« stilu. Zadevo smo na pogostih sestankih premlevali in popravljali tako dolgo, da se je v krogu SDZ pojavila prava Majniška deklaracija »v petih stavkih«.

Mislim, da je bil njen dejanski avtor prof. dr. Bučar. Meni je bila takoj všeč, kajti to je bilo tisto, kar smo potrebovali. Zaradi razmer v državi pa

sem še vedno želel, da bi neka-ko prišlo do uskladitve med režimom in opozicijo. Zato sem se tudi udeleževal tako imenovane »okrogle mize«, ki smo ji rekli tudi »Smoletova koordinacija«.

To so bili ti pogovori, ki so nastali po »Cankarjevem domu« zaradi občutka ogroženosti. Ta je tako Partijo kot opozicijo silil v pogovore. Seveda kakšnih posebnih sadov ni bilo. Tako je bilo na zborovanju na Kongresnem trgu v Ljubljani (uradno je bila to »javna seja ZSMS«) v začetku maja 1989 slovenski javnosti sporočeno, da so SDZ, SKZ, SDZS in SKD sprejeli »Majniško deklaracijo '89«. Slovenci so bili pozvani k podpisovanju te listine. Podpisniki z njo izjavljajo, da hočejo živeti v demokratični, samostojni državi ter da bo slovenski narod sam odločal o svojih povezavah z drugimi južnoslovanskimi in drugimi narodi.

Naslednjo nedeljo po tem dogodku v Ljubljani je Slovenska kmečka zveza imela svoj prvi tabor v Goriških brdih.

Na tej prireditvi sem v svojem govoru prebral besedilo Majniške deklaracije in pozval vlado, da dajo Zvezo komunistov, naj se pridruži deklaracijskemu gibanju. Odgovor je prišel čez nekaj dni. V Delu smo prebrali, da je deklaracija za Partijo nesprejemljiva. Zato so svojo akcijo v okviru SZDL nadaljevali in ponudili v podpisovanje svojo listino, ki je bila daleč od jasnosti in odločnosti naše deklaracije. Vsakdo, ki je podpisal Majniško deklaracijo, je mirne vesti lahko tudi SZDL-jevske, saj praktično ni pomenila ničesar.

Zbor za Ustavo

Sodelovanje pri »okrogli mizi« oziroma »Smoletovi koordinaciji« ni prineslo nobene napredka v smislu prehoda v demokracijo. Zato je ta oblika sodelovanja režima in nove organizirane opozicije v kratkem času zamrla. Zato je prišlo do nove oblike političnega dela: alternativna gibanja so skupaj z ZSMS ustanovila tako imenovani zbor za Ustavo. V njegovo delo so bili povabljeni tudi nekateri člani oziroma funkcionarje partije.

Namen je bil pripraviti predlog nove Ustave (za izhodišče bi vzeli t. i. pisatejsko Ustavo), kot prva naloga se je postavila priprava predloga dopolnil k takrat veljavni slovenski Ustavi. To je bil ravno čas po sprejemu zveznih ustavnih dopolnil, ki so republikam vzela precej suverenosti, k njim pa je dala svoje soglasje

(dalje na str. 11)

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 216/431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Michael and Irma Telich,
Frank J. Lausche, Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države in Kanada:

\$25 na leto za ZDA; \$30 za Kanado (v ZD valuti)

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$35 na leto, računano v ameriški valuti

SUBSCRIPTION RATES

United States and Canada:

U.S.A.: \$25 per year; Canada: \$30 in U.S. currency

Foreign:

\$35 per year U.S. or equivalent foreign currency

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1627

Fax (216) 361-4088

Published every Thursday

No. 3 Thursday, January 21, 1993

Ob novem predsedniku

Mišljen tu je Bill Clinton, ki je bil včeraj zaprisežen kot predsednik ZDA za štiri leta. Naključje je pač naneslo, da je tudi Slovenija dobila te dni novo vlado, čeprav pod vodstvom prejšnjega predsednika vlade dr. Janeza Drnovška. V obeh primerih gre za določeno menjavanje glasbenih stolov, kajti so koalicijske stranke v Sloveniji že bile ali v prvi, Peterletovi, ali drugi, Drnovškovi vladi. V Clintonovi novi vladi so pa nekateri, predvsem na področju zunanje politike, ki so veterani Jimmy Carterjeve vlade (1977-1981), v prvi vrsti novi zunanji minister Warren Christopher. Dvoma pa ni, da so ZDA s prihodom Clintonove vlade prešle v roke mlajše generacije, tako imenovane »vietnamske« generacije, saj ima Clinton le 46 let in je torej eden najmlajših ameriških predsednikov (Kennedy je imel 43 let). Tako je Clinton zbral okoli sebe ljudi za domačo, notranjo ter tudi gospodarsko politiko, ki izhajajo iz te mlajše generacije. Res je tudi, da bo nova vlada veliko liberalnejša v svoji politiki in so že obljubljene spremembe na primer glede pravice do splava. Nova vlada oziroma Clinton osebno bo bistveno bolj popustljiv do pravice izbire; tudi ni verjeti, da bo novi predsednik v slučaju imenovanja novih sodnikov Vrhovnega sodišča izbral osebe, ki bi ne bile zagovornike pravice izbire glede splava.

V volilni kampanji sta Clinton in novi podpredsednik Al Gore poudarjala, da se bosta naslednja štiri leta zanimala predvsem za domačo politiko, da so potrebne po zadnjih dvanajstih republikanskih letih velike spremembe. Že v času od novembrskih volitev je pa bil Clinton prisiljen posvečevati več in več svojega časa ravno zunanji politiki, področju torej, s katerim ima najmanjše izkušnje. Clinton in Gore sta bila dokaj kritična do Busha v zvezi z Bosno. V izjavah sta dala vtis, da bi bila odločnejša zoper Srbijo. Zdaj sta pa predsednik in podpredsednik in je zelo dvomiti, da bo Clinton kaj hitreje pripravljen tvegati življenja ameriških vojakov na bojiščih kje v Bosni, kot je bil Bush.

Pričakovati je pa, da bo nova ameriška vlada naklonjena Sloveniji. To bo še bolj verjetno, če bo mogla Slovenija dokazovati, da nadaljuje z demokratizacijskim procesom in gospodarskimi reformami. To bo odvisno predvsem od Slovenije same, kajti slovenski Amerikanci lahko igrajo le posredno, čeprav ne nujno nepomembno vlogo. Ta zaključek je neizogiben glede na dejanske razmere med ameriški Slovenci. Morda je že več kot pravi čas, da o teh razmerah razpravljamo bolj odkrito in resnično,

OTROCI IN UČITELJSKI KADER SLOVENSKE ŠOLE PRI SV. VIDU

In sedaj je zima...

CLEVELAND, O. - V slovenski šoli gre zdaj zares. Prav resno študiramo. Spregamo glagol iti in biti in učiteljica hoče, da naj kaj napišemo, pa jo kar angleško udarimo. Slovenščina je res deveta vas. Včasih se je doma le še kaj povedalo v slovenščini, danes pa je to prepuščeno dedkom in babicam. So še očetje, ki z otroci govorijo slovensko in jim pomagajo pri delu, a najbolj pridne so mame in to vidiš v skrbno napisanih nalogah in zvesto naučenih pesmicah. Malo je takih, ki si vzamejo čas in govorijo z otrokom slovensko. So le starši tisti, ki s prvo besedo odpro otroku svet, naj bo ta beseda tudi slovenska, ljubljena in spoštovana.

Navdušiti bi morale slovenske otroke in jim povedati, da je šola resna in potrebna in jim daje vrednote, ki jim bodo obogatile življenje. Otroci so dar, so bogastvo staršev in naroda in sveta. Če jih cenimo, jim moramo dati ljubezen do lepote in dobrote, ljubezen do slovenske besede. To ni samo dolžnost staršev in učiteljev, temveč vseh slovensko čutečih ljudi.

V Slovenskem starostnem domu smo za božič prepevali in voščili vsem vesel božič. Po-

tem si videl te starce in starke, ki odhajajo, pred njimi pa stoji nov rod, ki poje vesele pesmi in počasi stopa v življenje. Veliko zgodb in skrivnosti, žalosti in veselja je za temi zgubanimi obrazi in onemoglimi udi. Pa so peli z nami in si poslušnil in se razveselil. Življenje je tako čudovit dar!

Za božič smo dobili paket knjig za nižje razrede od Osnovne šole Danile Kumar iz Bežigrada v Ljubljani. Vida Petrovčič je bila navdušena nad našo šolo in je to omenila ravnateljki šole, v katero hodi njena otroka. Lepo je, da hoče šola v Sloveniji navezati stike z nami.

To nedeljo, 24. januarja, bodo starši slovenske šole pri sv. Vidu pripravili letno kosilo. Sv. maša bo ob pol enajstih, pri maši bodo brali in peli slovenski otroci. Kosilo bo po maši. Vsi prisrčno vabljeni! Podprimo šolo in delo staršev. Naša pomoč bo priznanje in pobuda tistim, ki delajo za šolo.

Čas hiti in jutrišnji dan je že tu in takrat bo ta rod nosil prihodnost, le-ta bo taka, kakršno je bilo seme, ki smo ga vsadili v njihova srca in duše.

Zina Velikonja

Kot lani - letos smo začeli, vendar...

NEW YORK, NY - Kot lani sta tudi letos bila novoletni dan in prva januarska nedelja skorajda skupaj. Samo en dan je bil vmes med njima.

Na prvo nedeljo vsakega meseca se pri Sv. Cirilu na Osmi zbero člani društva Najsvetejšega imena k skupnemu obhajilu pri prvi maši, ob osmih. »Se zbero«, sem zapisal. To zveni, kot da jih je veliko število. O, to je bilo pred leti, posebno v tistih petdesetih letih tega stoletja. Slovenski »begunci« so bili tisti, ki so povečali njujorško srenjo, in zlasti še ridgewoodski slovenski geto.

Kot je lani, tako nas je tudi letos Smrt obiskala v zgodnjih januarskih dnevih. In letos kar malce prej kot lani. Med nas je

prišla prav na prvo januarsko nedeljo nedeljo v zgodnji večerni uri. Ob pol sedmih je bilo, ko nam je iz naše srenje speljala v svoj skrivnostni svet Ivana Oblaka. Vse od prihoda v Ameriko v letu 1948 je živel s svojo ženo, in sprva tudi hčerko, v Ridgewoodu.

Ivan je rad prepeval, zato je takoj postal član takrat še delujočega pevskega društva Domovina. Dober mesec pred njegovim prihodom je to društvo slavilo 40-letnico svojega obstoja. Na žalost svoje petdesetletnice ni doživel. Mal ne sporazum okoli skupnega koncerta za dobrobit odrske zaveze je že v letih petdesetih pokopal obe pevski društvi: Domo vino in Slovana.

Od takrat do danes, izjemo-

v prvi vrsti v medijih v Sloveniji. Čim popolneje pač drug drugega poznamo, čim hitreje pridemo do popolnejšega in s tem koristnejšega medsebojnega razumevanja. Pričetka nove Clintonove kakor Drnovškove vlade lahko služita kot povod za to.

Dr. Rudolph M. Susel

ma nekaj let z Delakovim »Fantje z Osme«, v naši srenji ne drži tisto: kjer so trije Slovenci, tam je pevski zbor.

Umrli Ivan je bil vse od prihoda v New York tudi član društva Najsvetejšega imena pri Sv. Cirilu. Njegovih obhajilnih nedelj in sestankov se je redno udeleževal vse do nekaj zadnjih let, ko je dobil motnje v hoji v tolikšni meri, da se ni več podal na cesto. Neke vrste skleroza ga je močno prizadela. Vendar je bil, mirno bi rekel, drugače v polnem zdravju.

Ob njem je veliko trpela posebno zadnje leto njegova žena Ančka. Vsi, ki smo ga kdajpa kdaj v zadnjem letu obiskali, smo lahko ugotavljali tisto življenjsko resnico, ki nam govori: umreti ni težko, toda odmiranje ni za nobenega prijetna stvar. In ko mi je telefonski poklic javil, da je Ivan umrl, je bil moj vzdih: Hvala, Bog! Hkrati sem v svojem čustvovanju spoznal, da smrt ni samo žalost, ampak je včasih tudi svojevrstna radost in hvaležnost. Takšen primer je bila zame Ivanova smrt.

Ivana sem začel spoznavati, ko sem bil še skoraj otrok, on pa je bil fant v predvojaškem letu. Krojaštva se je učil v Dobu pri Domžalah, ko je začel hodit vasovat k Tomaževi Ančki. Na klopici pred hišo ji je na srce govoril, in jo tudi v sveti zakon zvabil, ki je trajal 64 let. Torej prav od začetka njegove ljubezni tja do njegove smrti sem ga poznal.

Za hišo, kjer je Ančka doma, so v Domžalah rekli: pri ta rdečem Tomažu. Njen oče je bil po rodu Tirolec, zmerom močno rdečega obraza. Njena mati je bila Slovenka, teta umrlega Franka Vojska.

Ivan je bil krojač po poklicu, hkrati pa garač. Materialno je lepo uspeval, ko je postal pomočnik pri Eliti v Ljubljani. Živel je za svojo ženo in za hčerko Vero. V družbi živahnega govora. Nikdar v nobeni politiki, a je zaradi naključnih okoliščin postal po vojni politični begunec.

Dne 5. januarja smo se od njega poslavliali v pogrebni žali Geis v Ridgewoodu. Zvečer sta opravila molitve naš novi župnik p. Krizolog in č.g. Alojzij Jenko. Drugo jutro so Ivanovo truplo odpeljali v Madison, New Jersey, kjer živi hčerka s svojim možem Filipom. V njihovi farni cerkvi je bila pogrebna maša in nato

(dalje na str. 9)

Vabilo k sodelovanju v novi izdaji direktorija Who's Who of Slovene Descent in the U.S.

(Seattle-New York, 1993)

Raziskovalni in dokumentacijski center Družbe za slovenske študije pri Kolumbijski univerzi v New Yorku je pred nedavnim izdal poskusni snopič izdaje direktorija slovenskih Amerikancev: *WHO'S WHO OF SLOVENE DESCENT IN THE UNITED STATES, First Preliminary Edition. Compiled and edited by Joseph Velikonja and Rado L. Lencek* (Seattle-New York: Research and Documentation: Slovene Studies, Institute on East Central Europe, Columbia University, and Department of Geography, University of Washington, 1992).

Namen direktorija, slonečega na modelu svetovnoznanih Marquis-jevih *Who's Who*-jev, bo registrirati življenje in delo živečih ljudi slovenske krvi v Ameriki, še zlasti profesionalcev, izobražencev, kulturnikov, umetnikov, ki so po svojih življenjskih uspehih in prispevkih skupnosti svoje nove domovine, postali sestavni del družbenega, intelektualnega in znanstvenega življenja Združenih držav Amerike. Projekt je bil zamišljen pred šestimi leti (1986), delo za njegovo uresničitev se je pričelo v decembru 1990, njegova prva izdaja pa je predvidena za konec prihodnjega leta (1993). V načrtu je, da bi redne tekoče izdaje takega direktorija izhajale vsakih pet let.

V uvodnem zapisu preliminarne snopiča izdaje *Who's Who*-ja, o katerem poročamo, urednika omenjata težave, s katerimi sta se srečevala pri zbiranju gradiva zanj. Od pet sto oseb, ki sta jim poslala vprašalnik s prošnjo za podatke, jih je komaj slaba polovica odgovorila na vabilo. Morda je bil rok za dostavo vprašalnika z odgovori prekratek, morda so naši ljudje prezaposleni, morda nezaupljivi, morda razočarani nad neuresničenimi projekti, pri katerih so doslej sodelovali. Naj bo tako ali drugače, urednika sedaj znova prosita vse, ki na njuno prvo vabilo niso odgovorili, in ostale, ki jih še nameravati povabiti k sodelovanju, da se jima čim prej odzovejo. Hkrati poudarjata, da sta s tem poskusnim snopičem pohitela samo zato, da pokažeta, da gre za resno akcijo, za pomembno in častno dokumentacijo med nami samimi, pred našimi otroki, ki naj pred svetom in ne nazadnje — pred domovino — priča o naši neomajni življenjski moči in volji za udejstvovanje v svetu.

Preliminarna izdaja publikacije, ki jo naznanjamo, obsega 134 strani, življenjske podatke za 193 osebnosti, in široko bibliografsko in znanstveno dokumentacijo *Who's Who*-ja (Uporabljene kratice, Bibliografija biografskih priročnikov, Vabilo k sodelovanju z Vprašalnikom in Navodili). Cena snopiča je \$5.00 za izvod, plačljivo s čekovnim nakazilom naslovljenem na »Society for Slovene Studies Special Fund«.

Naslov za informacije, vprašalnike, naročila *Who's Who*-ja: *Research & Documentation: Slovene Studies, Institute on East Central Europe, Columbia University, New York, N.Y. 10027, U.S.A.*; ali: *Professor Joseph Velikonja, Department of Geography, University of Washington, Seattle, WA 98195.*

R.L.L.

Darovi za cerkev v Drežnici

CLEVELAND, O. - Vsem, ki so darovali za cerkev v Drežnici ob nabiralni akciji v letu 1992, se župnik Janez Lapanja lepo zahvaljuje. Sledijo imena darovalcev in župnikovo pismo. Še enkrat: lepa hvala vsem!

Lojzka Rutar

G. ga. Joseph Leben \$10
g. Daniel Rutar \$50
g. ga. Lojze Bajc \$20
ga. Angela Lemut \$15

g. ga. Lojze Drobnič \$10
ga. Anica Košir \$10
ga. Rose Vičič \$30
dr. Joseph Kovačič \$20
g. ga. Štefan Zorc \$20
g. ga. Frank Rot \$100
ga. Lojzka Rutar \$200
ga. Lilliana Sivec \$200
g. ga. John Cendol \$20
gdč. Albina Cendol \$10
ga. Anica Golop \$10
ga. Anica Philips \$20
g. ga. Stanko Kurinčič \$20
g. Jože Kurinčič \$20

Drežnica, 18.12.1992.

Cenjena ga. Lojzka!

Tako dolgo sem odlašal s tem pisanjem. Upam, da boste še prejela v tem letu.

V Drežnici smo v tem letu opravili veliko delo. Nabavili smo nov veliki zvon in obnovili vse naprave v zvoniku. Sedaj imamo zvonjenje, ki je primereno za tako veliko in lepo cerkev. Ljudje so zelo zadovoljni, čeprav so nekateri nekoliko godrnjali, da vsega tega ni potreba.

Srcu Jezusovemu gre zahvala, da je težko in nevarno delo srečno potekalo in da so se našli, poleg dobrih faranov, še drugi dobrotniki, ki so priskočili na pomoč.

Tone Osovnik

Tudi Vi ste med svojimi prijatelji pogumno organizirali nabirko, ki nam je tako prav prišla. Iz srca se Vam zahvaljujem in Vas prosim, da se v mojem imenu zahvalite vsem, ki so darovali. Posebno bi želel, da se zahvalite gospe, ki mi je pisala, poslala svoj dar in me prosila za molitev. Ona in njen mož sta menda nevarno bolna. Tako rad bi ji bil pisal, pa sem izgubil njen naslov. Morda Vi veste, katera je. Zahvalite se ji prav posebej.

Tu v Sloveniji so politične razmere precej težke. Sledovi komunizma se še zelo poznajo. Treba bo čakati še leta, da bo kaj boljše in da bodo ljudje prišli k pameti.

Največ bodo pomagale katoliške šole, ki nam bodo dale vernih in sposobnih izobražencev. A za to bodo potrebna leta. Sedaj imajo vso moč v rokah bivši komunisti.

Bog gotovo ne bo dopustil, da bi bilo trpljenje slovenskega naroda med vojno in po vojni zaman. Prepričan sem, da pripravlja v svoji dobroti našemu narodu boljše čase, ko bosta zmagovali resnica in pravičnost.

Vam in Vašim prijateljem ter znancem voščim iz srca blagoslovljene božične praznike ter srečno in mirno novo leto. Bog z Vami!

Janez, župnik l.r.

Zahvaljujem se

RICHMOND Hts., O. - Po šesttedenskem zdravljenju v Cleveland Clinic bolnici, sem zopet doma. Ob tej priliki se moram zahvaliti mojim dobrim otrokom in zetu, to so Darinka, Sylvia in Garth, za tako veliko njihovo pomoč. Tu se posebno zahvalim Garthu, ki me je toliko vozil v bolnico. Ne vem, kaj bi naredila, če njega in hčerke ne bi imela. Hvala mojim prijateljem in znancem, za toliko kartic in rož, za njih molitve in dobre želje, da bi ozdravela. Pot do zdravja je sicer še zelo dolga, a okrevam. Hvala še mojim Belokranjcem, za hrano in obiske na domu. Obiski so vedno zaželeni, ali pa tudi telefonski poklici.

Zahvalim se ge. Lojzki Fegušovi, za vse kuhane in pečene stvari, in za njeno moralno podporo. Te slednje je še posebej v bolezni veliko treba. Hvala še članom Glasbene Maticice, za številne bodrilne kartice in besede.

Kakšne bolečine more telo prestati, to ni za popisati. Če te pa ne ozdravijo v Cleveland Clinicu, te ne nikjer!

Še enkrat: mojim otrokom, vsem prijateljem in znancem, tisočera vam hvala, Bogu pa najlepša hvala za moje okrevanje.

Olga Mauser

Ponavljamo, da imamo pri Ameriški domovini fax in sicer 216/361-4088.

Prijatelj's Pharmacy
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA
ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE
OHIO. — AID FOR AGED
PRESCRIPTIONS

Romanje in obisk Slovenije

EUCLID, O. — Po nepozabnem, pomenljivem in lepem romanju na množične grobove, na znamenita božja pota, in po obisku slovenskih letoviških in zdraviliških krajev ter drugih znamenitosti Slovenije lansko poletje, pripravlja Slovenski ameriški svet takšno romanje in obisk Slovenije tudi za letošnje poletje.

Tudi letos bomo poromali na množična morišča: v Kočevski Rog, v Teharje, na božje poti: Brezje, Višarje in Sveto goro. Preživeli bomo skupaj nekaj dni na Bledu, nekaj pa na slovenski morski obali in si ogledali kraje in dele Slovenije, ki jih nismo lansko leto vključili v svoje potovanje.

Prvih deset dni naj bi skupina ostala povezana in bivala v istem kraju, v istem hotelu, in delala skulpne izlete z avtobusi. Ta desetdnevni program bo najavljen v kratkem času, kakor hitro bo to mogoče pa tudi cena. Prijava k skupni turneji ni obvezna, je pa seveda zaželjena in bo marsikomu omogočila, da bo videl čim več Slovenije.

Letošnje potovanje v Slovenijo bo imelo to prednost, da bomo poleteli iz Clevelanda na Brnik naravnost, brez prestopanja. Letalo bo sicer med poletom enkrat pristalo, a to le zaradi goriva. Letošnji datum odleta iz Clevelanda je 30. junij. Povratek bo možen 8. julija (9 dni), 22. julija (23 dni), in 10. avgusta (42 dni). To so povratki iz Brnika naravnost v Cleveland, brez prestopanja. S potniško pisarno pa bo možno urediti povratek po potrebi, tudi ob drugih datumih, ki bodo posameznim potnikom bolj primerni. Povratki ob drugem datumu pa bodo povezani s prestopanjem na nekem vmesnem letališču.

Predlagana cena za letalski prevoz Cleveland-Brnik in nazaj je \$958.00. Če je letalski prevoz plačan v polnem znesku do 27. februarja 1993 pa je cena znižana na \$898.00.

Slovenski ameriški svet vabi Slovence in Slovence širom Združenih držav, pa tudi iz Kanade, da se pridružijo romanju v Kočevski Rog, Teharje, Brezje, Višarje in Sveto goro ter obisku Slovenije in njenih znamenitosti in lepota.

Prijave pošiljajte na tajnika Slovenskega ameriškega sveta:

Anton Oblak, 24300 Yosemite D., Euclid, OH 44117-1867

Tel. in faks: (216) 481-9150

ali pa naravnost na potniško pisarno:

Kollander World Travel, Inc., 971 East 185 St.,

Cleveland, OH 44119

Tel. (216) 692-1000; po ZDA in Kanadi: (800) 800-5981

Faks: (216) 692-1831

Slovenski ameriški svet

Spomini in pomisleki ob izidu biografije

Andrej Gosar, krščanstvo in socialno gibanje

O delu dr. Andreja Gosarja, zamočnega, pa vendar znane slovenskega misleca, je bilo že precej napisanega, vendar je najnovejše delo profesorja Tomaža Simčiča prva obširna biografija o pomembni osebnosti med obema vojnama.

Pisati o človeku, ki je v sebi združeval sociologa, gospodarstvenika in politika, znanstvenika in pragmatika, prežetega s krščanskimi prvinami, je večplastna in nikakor ne lahka naloga. Vsi, ki smo Gosarja poznali in z njim tesneje sodelovali, smo občutili izžarevanje njegove duhovne širine. Zato bo vsaka biografija o njem enostranska, če ne bo obsegala vseh naštetih komponent.

Tomaž Simčič se je očitno zavedal te večplastnosti in je že v predgovoru omejil svoje delo »na stvaren prikaz Gosarjevega znanstvenega gradiva«. Le mestoma je ta okvir presegel in

se kot laik na sociološkem in ekonomskem področju zatekel po pomoči k strokovnjakom.

Nedvomno je avtor v okviru zastavljenega cilja opravil veliko in temeljito delo, saj je prikazal Gosarjevo znanstveno delo in rast njegove osebnosti od njegovega vstopa v javno življenje pa do časa, ko je še poln energije moral neprosto-voljno utihniti.

Gosarjevo delo je nastajalo v času velikih miselnih in socialnih sprememb, ko se je podiral svet demokratske družbe, kapitalizem pa je izkoriščal in zaslužnjeval delavstvo. V tem vzdušju je Gosar snoval svoj družbeni red, uperjen proti toku časa in njegovim zmotam. Danes lahko ugotovimo, da je njegova zamisel novega družbenega reda sistematično in prepričljivo ovrgla te zmote. Po propadu totalitarnih režimov so Gosarjeve zamisli o novem družbenem redu ostale tudi danes aktualne.

Prežet s krščanstvom je svoja najpomembnejša dela zasnoval na krščanskem etosu, utopljen v socialni nauk Cerkve, v popolnem skladu s papeškimi okrožnicami, ki jih ni razumeval po črki, temveč po duhu in namenu, znal jih je umeti po njihovi globini in širini. Prav pri razumevanju in razlagi papeških okrožnic je Gosar prišel v nasprotja s cer-

(dalje na str. 10)

MALI OGLASI

POTUJETE V RIM?

Nekoč hotel Bled, danes hotel Emona! Obveščamo vas, da smo odprli v Rimu hotel Emona. Za rojake poseben popust. Naslov hotela: 00185 - ROMA, Via Statila 23, Tel: 06-7027911 ali 06-7027827, telefax: 06-7027877. Dobrodošli!

Lastnik hotela Emona,
Vinko Levstik

dr. Mate Roesmann

Komentar

Misli ob prehodu v leto 1993

(Novoletni nagovor na radijski oddaji »Pesmi in melodije iz lepe Slovenije« v Clevelandu, 10. januarja 1993.)

Vstopili smo v leto 1993, ki mnogim od nas podaljšuje že dolgo dobo našega izseljenštva in dodaja še eno leto že tako visokemu številu let, odkar smo odšli v svet. Pred skoraj 48. leti smo zapustili rojstno domovino, na katero se je po koncu vojne namesto svobode zgrnil komunistični totalitarizem s katastrofalnimi posledicami za slovenski narod. Te katastrofalne posledice so še danes močno navzoče v Sloveniji.

Pred tremi leti se je začel postopek ločevanja od dobe komunističnega monopolizma, enoumja in enostrankarskega totalitarnega sistema. Ta postopek se ni, hvala Bogu, začel z revolucijo, dasi bi mogli govoriti o pomenu spremembe kot revolucionarni. Ugotoviti je treba seveda, da so komunisti sami prišli do oblasti z revolucijo v stiskah vojne in okupacije, z revolucijo, ki je bila krvava, kruta in barbarska, z revolucijo, ki so jo vodili po vzoru boljševiške.

Po merilih sodobnega sveta, ki že po prvi in še bolj po drugi svetovni vojni zahtevajo in predpostavljajo, da mora biti pristop na oblast demokratičen, ob spoštovanju osnovnih človeških in državljanskih pravic, moremo reči, da je bila komunistična oblast zato v Sloveniji brez sleherne legitimnosti in, da je bila brezpravna.

Miren in dogovorjen prelom s komunističnim totalitarizmom pa je dopuščal priznanje legitimnosti komunistične oblasti in pustil nedotaknjeno celotno družbeno in oblastno

strukturo obenem s starimi menedžerji in oblastniki na skoraj vseh, tudi ključnih položajih.

Demos, ki je leta 1990 združil opozicijska gibanja in stranke na osnovi programa majniške deklaracije iz leta 1989, je relativno vzeto zmagal v aprilskih volitvah leta 1990 in pod vodstvom Lojzeta Peterleta sestavil vladu, ki je izpeljala plebiscit o slovenski državni neodvisnosti, proglasila neodvisnost, združila narod v boju z jugoarmijo, dosegla njen umik iz Slovenije, izvedla neodvisnost, dosegla mednarodno priznanje, privedla Slovenijo do nove ustave, ki jamči demokratično ureditev in osnovne človeške svoboščine in uzakonila nekaj važnih zakonov ter vpeljala nov slovenski denar, ni pa uspela z zakonom o lastninjenju, ki bi močno premaknil slovensko gospodarstvo v smeri tržnega gospodarstva in pospešil gospodarsko obnovo.

Ob koncu leta 1991 pa so demokrati pod vodstvom Igorja Bavčarja in Dimitrija Rupla razklali Demos, pri tem delu pa jim je stal ob strani tudi social-demokrat Jože Pučnik in nekateri iz stranke Zelenih. Razkol v Demosu je pripeljal do paca Peterletove vlade v maju lanskega leta. Novo vlado je sestavil Janez Drnovšek od liberalnih demokratov, in jo sestavil kot vlado levece. Krščanski demokrati, ljudska stranka, narodni demokrati in liberalna stranka pa so postali zopet opozicija.

Tako je v dobi porajanja in oblikovanja večstrankarskega sistema v slovenskem političnem življenju zaradi precejšnje številčne enakosti v zakonodajnem telesu med desnico, ali bolje centrom, in levico prišlo do politične nestabilnosti. K nestabilnosti je doprinašala tudi razklanost v strankah, ki imajo skoraj vse svoje, če tako rečemo, desno in levo krilo. Demokrati so se že itak razdelili v dve stranki in na tej poti jim bodo verjetno sledili Zeleni ter morda še kakšna druga stranka. Poleg vsega tega pa so še tudi možnosti združevanja in stapljanja raznih strank. Po drugi strani pa se stranke, katerih združenje bi bilo v vseh ozirih koristno za narod, združenju izmikajo.

Vseh teh elementov politične negotovosti pa decembrske volitve, navkljub pričakovanju, niso odpravile. Morda bi lahko rekli, da so odprla vrata zgolj levičarski vladni koaliciji. V danih okoliščinah pa tudi

takšna vlada ne bi mogla biti povsem sigurna same sebe s pravzaprav šibko večino, in ne bi Sloveniji v svetu prinašala potrebnega ugleda. Z ozirom na vstop sredinskih strank v vladu pa je potrebno računati z nezanesljivostjo levih strank in levih politikov, ki skoraj vsi po vrsti ne izpričujejo državiških lastnosti, ki ne znajo biti moše besede in obračajo plašče po vetru. Prepričan sem, da bi danes o vsem tem vedel veliko povedati dr. Ljubo Sirc, ki so ga strašansko povlekli za nos.

Sprašujemo se, zakaj so volitve izpadle tako, kot so. Prvo, kar pride človeku na misel, je, da je večstrankarsko politično življenje na Slovenskem še vedno v svoji detinski dobi in še daleč ni polno razvito. Druga misel, ki se poraja človeku ob tem, pa je dediščina komunistične vzgoje in miselnosti, ki ji pomagajo ohranjati še številne neodpravljene strukture političnega, družbenega in gospodarskega življenja. Slovenski človek še danes, kot rezultat komunistične vzgoje, pričakuje, da bo država skrbela za vse in v vsem javnem in celo privatnem življenju, in to od rojstva do smrti. Država naj nudi in človeku daje delo, kruh, vzgojo, zdravje, razvedrilo, ureja šport in kulturo, skratka rešuje vse probleme. Človeku se ni treba ubadati s takšnimi odločitvami in razmišljati o njih, lahko se ves preda zadovoljstvu s tistim, kar država nudi, drugo pa ve, da mu je itak nedostopno in nima potem niti želja. Zato se mnogim, posebno generacijam, ki so zrastle pod komunistom, toži po starem in se podzavestno boje novega.

Nomenklatura starega režima seveda z vsemi kremplji grabi in brani svoje položaje, ki jim še vedno nudijo privilegije in udoben gmoten položaj. Poleg tega pa je sorazmerno zelo velik odstotek priseljencev z juga dobil slovensko državljanstvo v zadnjih dveh letih. Ti so nedvomno vsi glasovali za leve stranke, ki so kar tekmovali, da jih oskrbe z državljanstvom. Staro pristojno uradništvo pa ga je delilo z vso mogočo naglico, za slovenske izseljence pa sploh niso imeli časa ali pa je bilo za to potrebno skoraj celo leto.

Podoba je, da se komunisti in njih dediči ne prenavljajo preveč navdušeno v smislu dejanske demokracije in svobodnega tržnega gospodarstva, slonečega na privatni lastnini in iniciativi. V volilnem boju nismo od njih slišali hvalnic demokraciji ali tržnemu go-

(dalje na str. 11)

Andrej Gosar, krščanstvo in socialno gibanje

(nadaljevanje s str. 9)

kvenimi krogi na Slovenskem, ujetimi v duh »nepopustljivega katolicizma« I. vatikanskega cerkvenega zbora.

Nekakšen vrh prizadevanj za krščansko-socialno prenavo pri nas ponazarjajo znani Bohinjski krščansko-socialni tedni - 1937 in 1939. Biografija jih omenja na kratko in netočno. Pobuda zanje je prišla iz Gosarjevega kroga, iz vrst zarjarske akademske mladine, tako za prve kakor za druge, zato ni točna navedba, da Zarjani s prvimi niso bili zadovoljni in da so potem organizirali svoje.

Tudi ni mogoče trditi, da so bili Bohinjski tedni omejeni na ožji Gosarjev krog, temveč se je za duhovno prenavo, kakor jo je kasneje uveljavil 2. vatikanski zbor, zavzemal širši krog naprednejših katoličanov, najbolj zavzeto pa katoliška akademska mladina, zbrana okoli Gosarja, Kocbeka, Šolarja, Finžgarja in drugih v tem času najpomembnejših kulturnikov, ki so novi duh predstavili na Bohinjskih tednih.

Ena bistvenih potez Gosarjevega javnega delovanja je tudi njegova pobuda za avtonomijo Slovenije, ki pa je na straneh biografije le bežno omenjena. Ideja avtonomije je bila v slovenskem prostoru živa vse od leta 1920, ko je Gosar o njej prvič pisal, pa vse do šestojanuarske diktature. Za to obliko državne ureditve se je Gosar zavzemal tudi na Bohinjskem tednu. S tem se je zapisal med pobudnike samostojne Slovenije (čeprav ne edini).

Znani polemiki med Gosarjem in Alešem Ušeničnikom je v študiji posvečenega razmeroma precej prostora. Kot krščanska misleca sta pri presoji ureditve družbenih vprašanj izhajala iz smernic papeških okrožnic, le da jih je Gosar razumel kot navodilo krščanskim sociologom in gospodarskim teoretikom, da na podlagi začrtanih smernic zasnujejo nadroben in praktičen socialni program glede na vsakokratne danosti. Ušeničnik pa se je po izidu okrožnice Quadragesimo anno oprijel korporativizma kot edine družbene ureditve.

V tem si nista bila enotna vse življenje. Še bolj ostra razlika je bila med njima v gospodarskih vprašanjih glede vrednosti in cene, glede upravičenosti obresti, dobička in uravnavanja proizvodnje po potrebah. Ušeničnik je vse presojal bolj po moralnih načelih in zamenjal tržne zakonitosti, pričakovali bi, da bo knjiga pritrdila Gosarjevim jasnim

stališčem, vendar se do njih brez pravega razloga ne opredeljuje, češ da se ne bo spuščala v presojo »kdo je imel prav«.

Posebej nedorečena je knjiga do vprašanja, koliko so Gosarjeve zamisli novega družbenega reda aktualne za današnji čas. Izraženo je mnenje, da je čas prinesel v evropsko in slovensko družbo toliko sprememb, da bi Gosar svoj Novi družbeni red v marsičem pisal drugače, če bi ga pisal danes. Vendar avtor priznava, da je mnogo Gosarjevih spoznanj takih, da so nam lahko še danes v razmislek. Večji del takih spoznanj tudi povzema in jih našteva.

Temu je treba dodati naslednje: Gosar je napisal sistem krščanskega socialnega aktivizma tik pred drugo svetovno vojno. Sama vojna in še obdobje 40 let po njej sta prekinila normalen tok časa in rečemo lahko, da so zdaj pri nas nastale razmere, v marsičem podobne predvojnimi. Spet smo začeli uvajati demokracijo z vsemi tistimi napakami in pomanjkljivostmi, o katerih je Gosar tedaj kritično razpravljal. Zato so cela poglavja v njegovem Novem družbenem redu pisana tako, kakor bi jih bil napisal danes. Naš parlament in vlada se v ničemer ne razlikujeta od takratnih. Gosar je že tedaj ugotavljal, da do razcepljenosti v parlamentu in neučinkovitosti vlade vodi proporcionalni volilni sistem (ki ga imamo danes). Takih podobnosti bi lahko našli še več, zlasti na ekonomskem področju.

Biografija zavrača Gosarjevo zamisel samouprave kot utopično, zapleteno in nejasno. S tako oceno se nikakor ne moremo strinjati, ker smo s tem postavili pod vprašanje celoten sistem krščanskega socialnega aktivizma. Gosarjeva zamisel novega družbenega reda izhaja iz načela, da izhaja oblast iz ljudstva in ne od države. Celoten sistem je izpeljanka tega načela. Država naj ima samo toliko in tiste pristojnosti, ki so v prid širši skupnosti in jih zato sprejema od nižjih upravnih enot, od samouprave.

Za Gosarja samouprava ni bila utopija, temveč logičen zaključek njegovih razmišljanj. Upravičeno lahko pričakujemo, da bo samouprava oblika organiziranja v prihodnosti, saj se tudi danes slišijo vedno glasnejše zahteve po decentralizaciji in večjih pristojnostih regij. Tudi naša nova ustava uvaja občinske samouprave, čeprav te niso identične z Gosarjevo zamisljo, utegnejo pa biti prvi korak k njeni uresničitvi.

Lado Ločniškar
Slovenec, 9. jan. 1993

MALI OGLASI

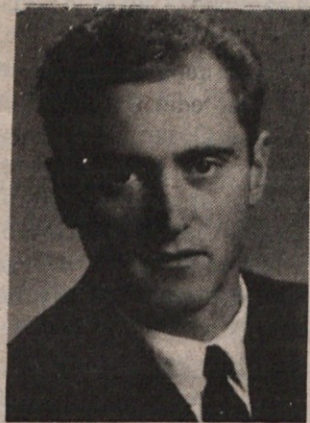
FOR RENT

E. 67 St. 3 Bedrooms, Up.
Call 1-968-3314.

V ljubeč

in nepozaben spomin

OB 19. OBLETNICI

IVAN CUGELJ

Umrli 21. januarja 1974.

Na nebu noč zvezde prižge,
v vetru vrhovi smrek zašume,
v grobu temačnem naš Ati leži,
v srcih pa naših zanj lučka gori.

Vечно samo Tvoji žalujoči:

Žena Minka Cugelj r. Blatnik
Sin Ivan

Hčerka Marija z družino
V Sloveniji bratje in sestre
ter ostalo sorodstvo

Cleveland, O., 21. januarja 1993.

Finest Funeral Facility
in Northeast Ohio

The Dan Cosic
FUNERAL HOME

28890 Chardon Road
Willoughby Hills, Ohio 44094

944-8400

Misli ob prehodu v leto 1993

(nadaljevanje s str. 10)

spodarstvu. Ni bilo slišati vzpodbud slovenskemu človeku, naj se sam odloča po treznem prevdanku, naj sam skrbi zase in vzame svojo usodo v svoje roke, naj postane iniciativen in podjeten v gospodarstvu.

Hvalnice demokraciji in človeškim svoboščinam poje Milan Kučan v New Yorku pred Združenimi narodi, ni jih pa od njega slišati v Sloveniji.

V svojem idealizmu bi človek mislil in pričakoval, da bodo tlačena ljudstva v odporu proti totalitarizmu razvila svojo moralno moč višje od netlačenih narodov. Po koncu tiranije, v svobodi, naj bi se pokazala ta moralna moč v plemenitosti dejanj in vzvišenosti ciljev. A temu ni tako. Na žalost tudi Slovenci nismo izjema.

Ko sem se koncem poletja 1989 udeležil predavanj Drage na Opčinah nad Trstom, so na drugi strani meje praznovali neko obletnico skladatelja opere »Črne maske« Marija Kogoj. Na proslavi je govoril Janez Stanovnik, tedaj predsednik predsedstva Republike Slovenije, in odkrito, brez sramu v govoru dejal, da je prišel čas snemanja mask in s tem, hote ali nehote, priznal lažnost in lažljivost komunizma in komunistov. Skoraj nobena maska še ni bila sneta in skoraj nobena še ni padla.

K tem razmišljanjem bi dodal še nekaj misli iz članka Viktorja Blažiča v sobotnih branjih Slovenca od 19. decembra 1992:

»Ogroženi nekdanji vladajoči sloj, katerega moč se je vedno naslanjala na pridobljene privilegije in na zastraševalno silo jugoslovanskega zaledja, se je tedaj zatekel k psiholo-

škemu orožju, ki na Slovenskem žal še vedno zanesljivo učinkuje. To je namreč okolje v katerem je še vedno, kot dediščina včerajšnje preteklosti nakopičen močan razdiralni nagib in - kot naša posebnost - tudi močan samouničevalni nagon.«

»Naš veliki in morda tudi usodni problem, ki se ponavlja že vse od leta 1918, je, da se v prelomnih trenutkih vsili vodenje naših skupnih zadev vse preveč boleznega stremuštva. Le izjemoma se uveljavljajo zares poklicani ljudje, ki morajo potem, vsem vragom navkljub in s toliko večjimi žrtvami in tveganjem doseči tisto, kar so drugi s stremuštvom, častihleptjem in slovensko servilnostjo že v naprej zapravili.«

»Skušal sem pokazati na nekatera gibala tihega preobrata, ki se je zgodil že pred volitvami, preobrata, ki lahko postane tudi prevrat. Ob padcu Peterletove vlade sem zapisal: Podaljšanje prehodne dobe. Zdi se, da se je s temi volitvami ta doba še podaljšala. Navdihovalci, ravnatelji in izvrševalci sedanjega vračanja v levo uporabljajo sredstva in postopke, ki so se pri nas obnesli že od slavne dolomitske izjave naprej. To sta dve med seboj dopolnjujoči se umetnosti: umetnost politične mimikrije (skrivanja pod drugimi znamenji) in umetnost ustvarjanja praznega prostora z eno samo izbiro. Umetnost odstranjevanja poklicanih. Pozitivni proces, ki se je nezadržno začel kljub opisanemu opustošenju, pa je proces prepoznavanja, čeprav še vedno veliko ljudi ne ve, kdo je v resnici kaj. In če hočemo, da ta proces napreduje, ne sme tisto kar stoji na desni sprejemati nobene soodgovornosti za to, kar se je zgodilo: Nobena dolomitska izjava več ne sme biti podpisana. Naj tisti, ki so tako hoteli, prevzamejo polno odgovornost za vse posledice uničevanja in puščenja našega alternativnega političnega tkiva, s prisluškovalno afero vred. Volilci bodo vedeli šele, ko bodo padle ma-

ske.«

K temu bi dodal še sledeče: Želimo, da bi iskreni sredinci in predstavniki desnice doumeli resnost politične situacije na Slovenskem, preštudirali svoje politične pomanjkljivosti in napake, se vrgli na delo, da jih odstranijo. Želimo, da bi nastopili odločno za svoje cilje in imeli pred očmi usodo in bodočnost slovenskega naroda kot svoj vrhovni cilj. Želimo, da bi se bojevali za pluralizacijo obveščevalnih medijev, brez katere ne moremo govoriti o demokratizaciji družbe. Želimo, da bi vztrajali trdno v obrambi ustavnih svoboščin, brez katerih ni demokratičnega življenja.

Položaj navkljub temni podobi ni brezupen. Slovenci v domovini so še vedno potrebni: naših molitev, naših žrtev, našega dela in naše ljubezni z željami za lepšo bodočnost, in prepričani smo, da nas pri tem podpirajo pri Bogu žive žrtve slovenskega komunizma.

(konec)

Pota in križpotja

(nadaljevanje s str. 7)

tudi Slovenija, natančneje povedano - slovenska partija.

Kot odgovor na to je potem prof. dr. Peter Jambrek v Delu objavil članek z naslovom Velika ustavna prevara. Takrat se je namreč ZKS uklanjala še vsem pritiskom iz Beograda. Ker v Sloveniji še ni bilo organizirane opozicije, se partija tudi ni čutila ogrožena od javnega mnenja.

Pozneje je zadeva postajala drugačna. Bližal se je čas volitev in jasno je bilo, da ne bo več vnaprej jasno, kakšen bo izid. Zato je bila partija prisiljena ozirati se na javno mnenje, to pa je pripomoglo k postopni demokratizaciji ter

V BLAG SPOMIN

Ob tretji obletnici smrti naše ljubljene žene, mame in sestre

MARY ŠEMEN

ki je umrla 24. januarja 1990.

Pretekla tri leta so že, ko hladna zemlja krije Te. Sedaj vse prazno je pri nas, Tvoj se več ni sliši glas.

Oh, grenko je spoznanje to, da Te med nami več ne bo; čeprav v hladnem grobu spiš, v srcih naših še živiš.

Žalujoci:

Janez, mož
Dori in Janez Tominc,
Maria in Barbara, hčerke
Janez, sin
Vinko in France, brata
ter ostalo sorodstvo
v Clevelandu in Sloveniji.

V BLAG SPOMIN

Minilo je že deset let, odkar nas je zapustil naš dragi očka in ded

dr. Franc Puc

Umrli 13. januarja 1983

Z ljubeznijo in hvaležnostjo se ga spominjajo njegovi otroci z družinami:

Marija, France, Janez, Teja in Helka

Westmont, IL West Caldwell, NJ
Toronto, Canada New York, NY

Razgovor o slovenskih vprašanjih

TORONTO, Ont. — V nedeljo, 7. februarja, ob 4. uri popoldne, bo v Slovenskem Domu, 864 Pape Avenue, Toronto, seminar o slovenskih zadevah.

Govorili bodo:

Dr. Tone Štukelj: O slovenskih problemih

Ing. Polde Cop: Biokemija vina in vinogradništvo v Sloveniji

Debato bo vodil ing. Ciril Pleško.

Vsi vljudno vabljeni!

Slovensko kanadski svet

končno tudi k odhodu ZKS z zveznega partijskega kongresa v Beogradu.

Vrnimo se k zboru za Ustavo. Zbral je skupino strokovnjakov (pravnikov), ki so pripravljali predloge za spremembo slovenske Ustave. Poleg pravnikov iz opozicijskih vrst (prof. dr. Bučar, dr. Jambrek in drugi) so sodelovali tudi nekateri iz vrst ZKS. Lahko rečem, da je bila večina dopolnil, ki so bila potem sprejeta v septembru 1989 in so bila politične narave, oblikovana prav v tej skupini.

To so bile določbe o trajni pravici do samoodločbe in prav te so povzročile najhujše napade jugocentralistov iz Beograda. Sledile so grožnje z razglasitvijo izrednega stanja v Sloveniji. Na dan sprejema ustavnih dopolnil v slovenski skupščini se je dr. Janez Drnovšek, takratni predsednik zveznega predsedstva, prav zaradi teh groženj predčasno vrnil z obiska v tujini. Ker smo bili voditelji opozicijskih organizacij povabljeni na zasedanje, sem bil takrat v skupščini in sem imel tudi kratek intervju za Radio Novi Sad.

Nove ustavne določbe so tudi na novo urejale sestavo skupščine. Še vedno so obstajali trije zbori, spremenilo pa se je število poslancev, prišlo je tudi do spremembe pristojnosti med zbori. Te ustavne spremembe so potem omogočile

demokratske volitve spomladi 1990. Tako je pri nas v Sloveniji prišlo do političnih sprememb popolnoma zakonito, brez vsakršnih demonstracij ali drugih revolucionarnih dejanj.

(Se nadaljuje)

KOLENDAR JANUAR

23. — Slovenska pristava priredi »Pristavsko noč«, v SND na St. Clairju. Igra Alpski sekstet.

23. in 24. — Newyorški Slovenci imajo smučarski izlet in tekme v Rutlandu, Vt.

24. — Slov. šola pri Sv. Vidu priredi vsakoletno kosilo v dvorani sv. Vida. Pričetek ob 11.30 dop.

FEBRUAR

7. — SND na St. Clairju ima letni zbor delničarjev, v prizidku, ob 2. pop.

20. — Dramatsko društvo Lili priredi Pustno zabavo z večerjo, ob 7. zv., v Slovenskem domu na Holmes Ave. Igra Stane Mejač trio.

28. — Slov. šola pri Mariji Vnebovzeti priredi kosilo v šolski dvorani, od 11. dop. do 1. pop.

MAREC

28. — Misijonska Znamkarska Akcija priredi kosilo v šolski dvorani pri Mariji Vnebovzeti, od 11. dop. do 1. pop.

APRIL

17. — Tabor DSPB priredi zabavni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Pričetek ob 7. zv. Igrajo »Alpinci«.

MAJ

1. — Slovenski festival v New Yorku, N.Y.

2. — »Prijetelji SND na St. Clairju« prirede »brunch«, v dvorani SND.

10. — Slov. šola pri Mariji Vnebovzeti priredi Materinsko proslavo, v šolski dvorani, ob 6. zv.

22. — Korotan ima koncert v avditoriju sv. Vida. Igra Alpski sekstet.

30. — DSPB Cleveland pripravlja spominsko sv. mašo za vse žrtve komunizma, nacizma in fašizma pri Lurški Materi božji na Chardon Rd., ob 12. uri.

JUNIJ

6. — Otvoritev piknik na Slovenski pristavi.

13. — Slov. šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski pristavi.

Podpirajmo Slovenijo!

V BLAG SPOMIN

ob četrti obletnici smrti ljubljene žene, mame, stare mame, prastare mame, tete in svakinje

JOŽICE VARŠEK

roj. KRŠMANC

ki je umrla 26. januarja 1989

Gomilo Tvojo zdaj krasimo, in molimo za dušni mir, da enkrat srečni se združimo tam, kjer je večne sreče vir!

Žalujoci:

Janez — mož
Joži, Blanka — hčerki
Rudi Merc — zet
Marjan Tonkli — zet
Marjan ml., Tomaž — vnuka
Mirjam in Neil — pravnuke
Slabe Odon s hčerkama — nečak
in ostalo sorodstvo v Sloveniji.

Misijonska srečanja in pomenki

973. Jezuit o. Jože Grošelj piše iz glavnega

mesta Lusaka v Keniji 18. decembra zanimivo pismo:

»Dragi oče Wolbang!

Zares vesele in blagoslovljene praznike Jezusovega rojstva vam želim. V novem letu pa še veliko zdravja, uspehov in prave sreče!

Upam, da ste zdravi in da vas tole pismo najde na fari kot vedno. Iskrena voščila tudi Sonji.

Kako tukaj? Pod novo vlado je precej več svobode kot poprej. Tare pa nas inflacija in z njo draginja. Lanska suša je napravila veliko škode. Po deželi je manjkalo vode. Koruzo pa uvažamo iz Amerike in Braziliije, ker tudi Južna Afrika ni nič pridelala. Za letos dež kar dobro kaže. Koruzo pa napadajo »army worms«, ki lahko uničijo ves pridelek.

Tudi ljudje trpijo od bolezn. Kolera se zdaj vrača vsako leto na začetku deževne dobe. Disenterija pride navadno skupaj z njo. Aids pa mori skupaj s tuberkulozo. V Materu imamo že blizu tisoč sirot brez staršev. Z raznimi socialnimi akcijami poskušamo omiliti stisko. Lepo je, da nove pobude prihajajo od ljudi samih, kar je novo za te kraje.

Drugače fara diha ko ponavadi. Vse tri nedeljske maše so lepo obiskane. Pri verouku smo imeli 1500 otrok. 29 malih krščanskih občestev živi že skoraj dvajset let. Organizacij imamo enajst, nekatere, kot Katoliška akcija, so zelo številne.

Radkova fara Čunga je približno trikrat manjša, se pa lepo razvija. Tam smo letos postavili zidano ograjo, štiri veroučne učilnice in hišo za čuvaja. Tu v Materu pa smo obnovili gospodinjsko šolo in vrtec. Urejamo tudi odtok vode, saj smo na močvirnem svetu.

Z nama prebije po več dni na teden tudi Stanko Rozman, ki končuje svojo bolnico v Nangomi. Zato ima veliko opravkov v mestu. Trenutno je tukaj na praksi tudi sedem študentov medicine. Iz Ljubljane. Lani je tukajšnja univerza z

ljubljsko sklenila pogodbo o izmenjavi študentov.

Naj končam. Lep pozdrav vsem znancem. Spominjajte se nas v molitvi. Bog Vaš živi!

Jože«

Pri razdeljevanju MZA 1992

pomoči je predsednica Marica Lavrisheva poslala iz letne pomoči MZA, osebne čke v Zambijo le-tem: O. Jože Grošelj, o. Janez Mlakar, o. Janez Mujdrica, o. Radko Rudež, o. Lovro Tomažin in brat Jože Rovtar, vsakemu po \$500.

O. Lojze Podrajšek je dobil \$500 in stotak od Neimenovane iz Kalifornije bo še dobil. O. Stanko Rozman je prejel mimo \$500 še \$360 od Neimenovane dobrotnice v Clevelandu, ki mu daruje vsak mesec \$30, skupaj \$360. Ček je bil za \$860. Gospod Klemen Paljk, laični misijonar, je prejel \$200.

Naslednje pismo so s pomočjo v čekih prejeli posamezni misijonarji(-ke):

16. decembra 1992

Dragi misijonar(-ka)!

V prilogi je ček za \$500. Kar je več je od Vašega posebnega dobrotnika.

V duhu smo molitveno povezani kljub razdaljam. Zardi poletnih izjav na misijonskem srečanju v Stični, ko so misijonarji na obisku domovine odsvetovali pošiljati pošto za Božič, boste tokrat prejeli to pismo in pomoč MZA za 1992 šele po Novem letu. Vam je MZA spet odločila pomoč za Vaše delo in za uboge v Vaši skrbi v znesku \$500. Naj Bog pomnoži vrednost denarja, zbranega skozi leto na najrazličnejše načine po naših pionirskih dušah v zaledju, med katerimi je dokaj ubogih vdov.

Lepo Vas prosimo, da ček čimprej vnovčite in nam s podpisanim priloženim potrdilom sporočite, da ste ga v redu prejeli.

Hvaležni bi Vam bili, če se malo razpišete o Vašem delu, saj v tedenskih 'Misijonskih srečanjih in pomenkih' naši

sodelujoči marsikaj izvedo, kar jih vedno znova nagne k sodelovanju in žrtvam Vam vsem v pomoč. Radi vedno objavimo, kar vse zanima.

MZA že dolga leta vse v misijonih podpira po svojih močeh. Nič ne vemo, če ne bo v bodoče padlo več dolžnosti nalogati onim v Sloveniji, saj sedaj so v svoji državi in denar lažje tudi v tujino gre, kar preje leta ni bilo mogoče. Mi smo skušali v teh desetletjih, ko je doma bilo ozračje težko in protikatoliško, iskreno napraviti čim več. Nič ni gotovega, če se bo dalo to nadaljevati, ker se tudi med našimi sodelujočimi marsikdo počasi stara in polno pionirskih duš je že odšlo k Očetu.

Molite za vse MZA dobrotnike, za bolne med njimi in vse rajne, ki jih je vsako leto več. Trudili se bomo, da bomo s pomočjo tudi v bodoče nadaljevali za vse, ki imajo z MZA redne stike in pokažejo voljo iz svoje strani napraviti nekaj, kar naše sodelovanje sproti utrjuje.

Naj bo Vaš Božič letos blagoslovljen in Novo leto polno božjega blagoslova in napredka v misijonu. Toplo pozdravlja vdani

Rev. Charles Wolbang, C.M.

Na pismu so navedena imena vseh glavnih odbornikov MZA in predsednikov in blagajnikov MZA odsekov po ZDA in drugih državah.

Rev. Charles Wolbang, CM

131 Birchmount Road
Scarborough, Ontario
Canada M1N 3J7

Obvestila KSSS

V uredništvu smo prejeli drugo številko (december 1992) publikacije »Obvestila KSSS«, ki je bilten Katoliškega središča Slovencev po svetu v Ljubljani, odgovorni urednik je pa g. Janez Rihar. Naslovna stran je v obliki pisma in tekst posredujemo v celoti.

Dragi bratje v slovenskih občestvih po svetu!

Tudi letošnji advent doživljamo v prelomnih časih. Zaskrbljeni ob trenutnih premikih verni Slovenci zaupamo v Previdnost. Vendar pa »ne držimo brezbrizno križem svojih rok in ne pustimo, da bi nam širokoustni, bahavi...ljudje postiljali« politiko, kot nam že naš veliki Slomšek osvešča slovenske kristjane v pastirskem listu 1861 (glej: Družina št. 47, zadaj). Podobno vzpodbudno nam dajejo tudi naši škofje. Slovenci po svetu ste spet doživeli cinizem še vedno preveč mačehovske domovine glede volitev, državljanstva... Toda številni manipulatorji različnih odtenkov se motijo, ko mislijo igrati na vašo naivnost (le-te je žal v domovini še vse preveč).

Novo leto začnemo v znamenju 50-letnice mučeništva Lojzeta Grozdeta (mučen in umorjen 1. januarja 1943). Kako blagoslovljen nam je lahko prav za današnji čas njegov kristalen zgled vere, apostolata, zvestobe Bogu in domovini...! Priložena vzorca

molitve za priznanje njegovega mučeništva po dobro objaviti v vaših župnijskih glasilih. V ponatisu Strletove knjige (za prvo izdajo je avtor odslužil nekaj let »pokore«) se nam znova odkriva čudovit portret tega vzornika mladih.

Veselo znamenje časa je oživljanje Zavoda sv. Stanislava (vrnjenih Škofovih zavodov) v Šentvidu. Dvojni spomenik: prva slovenska gimnazija in kraj mnogih mučencev! Poleg cerkvene gimnazije se bo v tej ogromni Jegličevi — močno opustošeni — stavbi našlo nekaj prostora tudi za Slovence po svetu.

Neutrudni zbiralec vsega slovenskega po svetu dr. Janez Arnež, ki vodi ustanovo Studia Slovenica, načrtuje že v marcu doslej najpopolnejšo razstavo taboriščnega tiska. Vabi k sodelovanju vse, ki še lahko prispevate karkoli arhivskega (fotografije, pisma, predmeti...iz taborišč). Njegov naslov: Janez Arnež, Višnjevik 7, 65212 DOBROVO/Brda, Slovenija.

Sredi decembra pričakujemo veliko skupino pevcev in plesalcev iz San Justa (Buenos Aires), ki bodo do srede januarja nastopali po Sloveniji in zamejstvu. Za poletje se napovedujejo mladi iz Avstralije, pa spet maturantje iz Argentine. Po svojih močeh vam bomo radi na razpolago, sporočite želje. Še o drugih načrtih prihodnjic (slišijo se želje za razne tečaje itd.). Oglasite se kaj!

Srečen BOŽIČ in NOVO LETO 93 vam vsem želijo:

s. Marjana Korber
msgr. Zdravko Reven
dr. Branko Rozman
in Janez Rihar

NOVI GROBOVI

(nadaljevanje s str. 11)

oče Carolyn Whitely, Marilyn Ospelt, Michaela in Paulette, 10-krat stari oče, 7-krat prastari oče, brat Anne Vocaire in že pok. Barbare Lovric. Pogreb je bil 18. januarja iz Brickmanovega zavoda v cerkev sv. Kristine in od tam na Vernih duš pokopališče.

Frank Mark

Umril je 80 let stari Frank Mark, mož Anne, roj. Radulovich, oče Lynette Pizzino in Sharon Lear, 3-krat stari oče, 2-krat prastari oče, brat Tonyja Mraka ter že pok. Rudyja Mraka in Michaela. Pogreb je bil 18. januarja s pokopom na Vernih duš pokopališču.

Lillian C. Petrovic

Umrila je 70 let stara Lillian C. Petrovic, rojena Gruber, žena Franka, mati Franka ml. in Renee Cramer, sestra Frances Slivenski, Louise Keener, Anne Povse, Mame Terrabasso, Josepha, Raymonda ter že pok. Franka in Louisa, 3-krat stara mati. Pogreb je bil 18. januarja iz Zak zavoda na 6016 St. Clair Ave. s sv. mašo v cerkvi sv. Vida in pokopom na Vernih duš pokopališču.

Edward J. Zabak

Dne 10. januarja je umrl 70 let stari Edward J. Zabak, ro-

jen v Clevelandu, mož Anne, roj. Misurde, oče Roberta, očim Josepha Jakosha, 1-krat oče, 1-krat prastari oče, sin Franka Zabukovca in Mary, roj. Jernejcic (oba že pok.), brat Stanleya, Rudolpha, Victorije Marsolek, Mary Hrovat, Raymonda in Roberta, veteran 2. svetovne vojne, lastoval in vodil Zabak's Tavern na E. 78 St. in Union Ave. 43 let, pred leti vodil lastno polko godbo ter sodeloval v številnih polka godbah, aktiven pri SND na E. 80 St. v Nevburgu, kjer je bil l. 1983 izbran za moža leta. Pogreb je bil 14. januarja iz Fortunovega zavoda na 5316 Fleet Ave. s sv. mašo v cerkvi sv. Lovrenca in pokopom na Vernih duš pokopališču.

MALI OGLASI

V NAJEM

E. 52. cesta. 5 sob, zgoraj. \$250 + kavcijo. Pokličite tel. 899-0354 (3-4)

For Rent

4 rms up. Available immediately. Near St. Vitus. 361-0566 (x)

For Sale

Dble. 4 x 4 with sun rooms. Alum. sided with garages. Clean. Near St. Mary's Asking \$46,900. Call 531-2726. (3-6)

For Rent

1 bdrm apt. with appliances. Air cond. No pets. Near Slovene Home for Aged. 1 mo. free rent. Call 261-0430. (3-4)

For Rent

Bonna Ave. Five rooms up. All carpeted. Adults only. Call 881-6853. (3-4)

For Rent

3 rms. For one woman. Call 481-6628.

Help Wanted

Part time. Afternoon or evening. We will train. Call 431-0628. (1-3)

FOR SALE

Brick Ranch. 24100 Russell. Euclid. 6 rooms. 3 bdrms. 1 1/2 baths. Full basement. Call 261-8885. (1-4)

For Rent

1 bdrm apt. near the Slovene Home for the Aged. New carpet & appliances. Call 481-6929 or 951-3087. (x)

Vladimir M. Rus Attorney - Odvetnik

6411 St. Clair (Slovenian National Home)
391-4000 (FX)

Grdina — Faulhaber Funeral Homes

17010 Lake Shore Blvd. 4703 Superior Ave.
531-6300

Funeral Facilities Available
Throughout Lake County

944-3300

A TRUSTED TRADITION FOR 85 YEARS

Joseph L. FORTUNA

POGREBNI ZAVOD

5316 Fleet Ave. 641-0046

Moderni pogrebni zavod
Ambulanca na razpolago
podnevi in ponoči

CENE NIZKE
PO VAŠI ŽELJI!